

Ikt. sz.: KOB-42/17-3/2023.

KOB-14/2023. sz. ülés
(KOB-24/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Kulturális Bizottságának**
2023. december 4-én, hétfőn, 9 óra 33 perckor
az Országház Klebelsberg Kunó termében (félemelet 10.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Csák János kultúráért és innovációért felelős miniszter éves meghallgatása</i>	
<i>(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)</i>	5
<i>Csák János beszámolója</i>	5
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	9
<i>Csák János válasza</i>	17
<i>Dr. Cseh Gergő Bendegúz, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára főigazgató-jelöltjének kinevezés előtti meghallgatása a 2003. évi III. törvény 8. § (5) bekezdése alapján</i>	28
<i>Dr. Cseh Gergő Bendegúz bevezetője</i>	28
<i>Dr. Cseh Gergő Bendegúz válasza</i>	31
<i>Az ülés berekesztése</i>	34

Napirendi javaslat

1. Csák János kultúráért és innovációért felelős miniszter éves meghallgatása
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)
2. Dr. Cseh Gergő Bendegúz, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára főigazgató-jelöltjének kinevezés előtti meghallgatása
(Az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára létrehozásáról szóló 2003. évi III. tv. 8. § (5) bekezdése alapján)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Dr. Pósan László (Fidesz), a bizottság elnöke

Bodó Sándor (Fidesz), a bizottság alelnöke
 Demeter Zoltán (Fidesz), a bizottság alelnöke
 Dr. Kállai Mária (Fidesz), a bizottság alelnöke
 Simon Róbert Balázs (Fidesz), a bizottság alelnöke
 Kálmán Olga (DK), a bizottság alelnöke
 Szabadi István (Mi Hazánk), a bizottság alelnöke
 Csöbör Katalin (Fidesz)
 Kovács Zsolt (Fidesz)
 Dr. Szabó Tünde (Fidesz)
 Dr. Vinnai Győző (Fidesz)
 Dr. Hiller István (MSZP)
 Szabó Szabolcs (Momentum)
 Tóth Endre (Momentum)

Helyettesítési megbízást adott

Dunai Mónika (Fidesz) Kovács Zsoltnak (Fidesz)
 Földi László (KDNP) Bodó Sándornak (Fidesz)
 Erős Gábor (Fidesz) dr. Vinnai Győzőnek (Fidesz)
 Csöbör Katalin (Fidesz) megérkezéséig dr. Szabó Tündének (Fidesz)
 Kunhalmi Ágnes (MSZP) dr. Hiller Istvánnak (MSZP)

A bizottság titkársága részéről

Takács Gabriella bizottsági főmunkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Csák János kultúráért és innovációért felelős miniszter
 Dr. Cseh Gergő Bendegúz főigazgató-jelölt (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára)
 Ungár Péter országgyűlési képviselő (LMP)

Megjelentek

Dr. Vitályos Eszter államtitkár (Kulturális és Innovációs Minisztérium)
 Závogyán Magdolna államtitkár (Kulturális és Innovációs Minisztérium)
 Dr. Hankó Balázs államtitkár (Kulturális és Innovációs Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 33 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

DR. PÓSÁN LÁSZLÓ (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Szép jó napot kívánok! Tisztelettel köszöntöm a mai bizottsági ülésen megjelent minden kedves képviselőtársamat, a miniszter urat és munkatársait. Tisztelt Bizottság! A jelenléti ív alapján megállapítom, hogy az ülés határozatképes.

Elsőként a napirendről kell döntenünk. Kérdezem, ki az, aki egyetért a kiküldött napirenddel. Kérem, kézfelemeléssel jelezzék! (Szavazás.) Egyhangú, köszönöm szépen.

Csák János kultúráért és innovációért felelős miniszter éves meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Elsőként Csák János kultúráért és innovációért felelős miniszter éves meghallgatására kerül sor, az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján. A határozati házsabály 114. § (3) bekezdése alapján javaslom, hogy a miniszteri meghallgatásra meghatározott időkeretben kerüljön sor; a miniszter úr bevezetője maximum 30 perces legyen, a hozzászóló képviselők pedig 3-3 percben, egy körben tehessek fel a kérdéseiket, a hozzászólásaikat; ezt követően pedig a miniszter úr a fennmaradó időben megválaszolja a feltett kérdéseket. Erről a javaslatról vita nélkül kell dönten.

Kérdezem, ki az, aki egyetért az előbbieken ismertetett javaslattal. Kérem, kézfelemeléssel jelezze! (Szavazás.) 13 igen. Aki nem ért vele egyet? (Szavazás.) 2 nem. Tartózkodás? (Szavazás.) 1 tartózkodással a bizottság tehát arról döntött, hogy időkeretben történik a miniszter úr meghallgatása. Megadom a szót Csák János miniszter úrnak, tessék parancsolni!

Csák János beszámolója

CSÁK JÁNOS kultúráért és innovációért felelős miniszter: Köszönöm szépen, elnök úr. Nagy megtiszteltetés, hogy itt lehetek a kollegáimmal együtt. Ez az első beszámoló, ez az első teljes év, amit a szolgálatomból letöltöttem, 1,5 év összesen. De az a szerencsés helyzet, hogy én egy olyan kormány tagja vagyok, amelyik 2010 óta, de már előtte '98-ban és 2002-ben is, következetes és a nemzeti érdeket szolgáló kultúrpolitikát, illetve kultúramenedzselést végez.

Azért is örülök, mert amikor a miniszteri kinevezésem előtti meghallgatáson voltam, akkor azt tapasztaltam, hogy ez a bizottság nemcsak a nevében Kulturális Bizottság, hanem művelt, széles látókörű emberek ülnek benne. Ez azt jelenti, hogy a pártok, a magyar demokratikus pártok is megbecsülik a kultúra szerepét.

Ha megengedik, visszautalnék arra, amiről másfél évvel ezelőtt beszélgettünk. Ez a kormány nem pusztán művészeti alkotásokat tekint kultúrának. Ez a kormány az észjárásunkat, az életmódunkat tekint kultúrának, úgy, ahogy azt megfogalmazta Babits Mihály a két háború között a „Mi a magyar?” című művében: a magyar kultúra szellemi jelenség, amelyet folyamatában át kell örökítenünk, lelki úton, egyik nemzedékről a másikra. Magyarán a kultúra nem olyan, mint amit a marxisták meg a bolsevikok elképzelnek, hogy cancelünk meg woke-olunk, hanem hosszú nemzedékek egymásra épülő teljesítményéből alakul ki egy nép kultúrája. Ezért mondta Hamvas Béla ugyanabban az időben, hogy a nagy örökség kötelesség, kötelezettség, nemcsak hogy élvezzük azt, amit az őseinktől kaptunk, hanem hogy továbbvigyük azt az örökséget, és átadjuk a következő nemzedékeknek. És ez a lényege

a kormány politikájának, hogy a következő nemzedékek számára átadja ezt az örökséget.

Másfél évvel ezelőtt beszélgettünk arról is, hogy mi is ez az örökség. És számunkra, magyarok számára 1000-1100 éve ez az Isten, család, haza, és a magyar szabadság, az egyéni szabadság és az alkotmányos szabadságunk, ez teszi ki a kultúránk magvát; és ez gyökerezik a zsidó-keresztény hagyományunkban, ilyen egyszerű a dolog. Ezt kell továbbadnunk: Isten, család, haza, magyar szabadság, egyéni szabadság, alkotmányos szabadság és a zsidó-keresztény hagyomány és a zsidó-keresztény emberkép. Ez azt jelenti, hogy azért van mindenkinek méltósága, akármilyen az ízlése, akármilyen a preferenciája, mert mi úgy gondoljuk, hogy az emberi méltóság abból fakad, hogy Isten a maga képére és hasonlatosságára teremtett bennünket.

A magyar nép nagyjából 15 millió ember szerte a világban. A kultúra azt is jelenti, hogy kaptunk egy identitást. Identitás nélkül nincs önrendelkezés. Magyarország azért cselekvőképes, mert van identitásunk: az az identitás, aminek a tartalma az, amiről beszéltem. És ezt megpróbálták 1919-ben, 1947-ben, számtalanszor megpróbálták kívülről finanszírozott erők megdönteni, de mindig vissza tudtunk térni, és nem egyszerű helyen vagyunk a világban. A kultúránkat úgy kell megvédenünk, hogy közben vonzóvá is tesszük, és ez tartotta fenn a magyar kultúrát. Itt vagyunk Klebelsberg Kunó termében. Nem a vas, nem a fegyverek, hanem a gondolatok és a kultúránk tartja fenn a magyar kultúrát.

És végül, ha már utaltam az elődökre, engedjék mivel, mivel végzettségem szerint közgazdász vagyok: a kultúra GDP-t termel. A kulturált nemzetek prosperálnak. Azt mondta Klebelsberg Kunó: az igazi műveltség fellendíti a gazdasági életet, és gazdagságot teremt. Ellenben még a gazdag emberek, azok is, akik örökölték a gazdagságukat, vagy akik maguk szerezték, és társadalmak is tönkremennek igazi műveltség nélkül, mondotta nagy elődöm.

Na, ezért van az, hogy a magyar kormány kultúrpolitikájában ahhoz, hogy ezt implementálja, ezt megvalósítsa, két cél lebeg. Az egyik a kultúrkiválóság, hogy a világban mindenütt ismerjék azt, hogy mi a mi teljesítményünk, és kik azok a személyiségek, akik minket, a magyar kultúrát jellemeznek, és igen, hogy az agyelszívás helyett minden területen hozzunk be Magyarországra művészeket vendégszerepelni vagy itt élni, és nemcsak művészeket, hanem tudósokat és másokat is.

De ez nem elegendő. Klebelsberg Kunó létrehozott 5000 elemi iskolát, azért, mert szó szerint azt mondta, hogy nekünk a kultúrát el kell vinnünk a nemzetünk szélesebb rétegeibe. Liszt Ferenc Doborjában született; és ha már Ferenc, akkor Krausz Ferenc Móron; Karikó Katalin Kisújszálláson; Kodály Zoltán Kecskeméten; Ligeti György Dicsőszentmártonban; Bartók Béla Nagyszentmiklóson. Azok, akik le akarják korlátozni a magyar kultúrát a kis-Magyarország határain belülre, azok ki akarják dobni Lisztet, Bartókot, Ligetit és Madáchné - Alsósztrégován született. Nekünk az a feladatunk, hogy a magyar szellemet, a magyar identitást világszerte egyben tartsuk; és ez jelenti azt, hogy el kell vinnünk a világ szélesebb rétegeibe. Ezek az emberek nem kerültek volna elő, ha ott nincs egy jó plébános vagy lelkész, vagy egy zenetanár vagy egy fizikatanár, aki segít nekik.

Na, és ezért van a minisztérium: kultúra és család, felsőoktatás, innováció, tudománypolitika, szakképzés és felnőttképzés. Ha megengedik, beszámolnék arról, hogy miket értünk el az elmúlt másfél évben, építve arra, amit nagy elődeim, Kásler Miklós, Palkovics László, Réthelyi Miklós és más miniszterek és tanult kollegáik elértek.

Az első és legfontosabb, amint említettem, a társadalmi elérés. Jelenleg a kultúrafinanszírozásban, vagyis amikor én átvettem, akkor a Budapest-vidék arány kétharmad-egyharmad volt: kétharmad volt Budapest finanszírozási tekintetben és

egyharmad volt a vidék. Ezt elkezdjük átalakítani kis lépésekkel, mert úgy gondoljuk, hogy vidéken is van élet, sőt, az egész Kárpát-medencében van élet. És mivel nálam van a Liszt Intézet-hálózat, igen, a 26 intézetben is van élet. Ezt az átalakítást folytatjuk, szoros konzultációban egyébként a különböző művészeti ágak, illetve ágazatok képviselőivel.

Elmondtam tartalmilag, hogy miért tesszük ezt: egy kultúra akkor marad fent, ha vannak élő közösségek. Ezért választottam Závogyán Magdolna kolleganőmet államtitkárnak. A Magyar Nemzeti Közművelődési Intézetben Magdi az elmúlt évtizedekben olyan munkát végzett, ami biztosítja, hogy nagyon pontosan, részleteiben ismerjük a Kárpát-medence minden magyarlakta településének vagy volt magyarlakta településének igényeit, és erre csoportosítunk át forrásokat.

Elindítottunk egy kísérleti programot fél évvel ezelőtt. Magyarországon 173 járás van, abból 45-ben elindítottunk egy olyan programot, amikor a kulturális stratégiai intézeteinket összekötjük a járási szervezeteinkkel és vezetőinkkel, és gyakorlatilag kialakul egy olyan átjárás, hogy a levéltártól kezdve, az OSZK-n keresztül, a Nemzeti Múzeumtól a Hagyományok Házáig programokat viszünk járási szintre, óriási sikerrel. Erről a következő alkalommal be fogok tudni számolni.

Most úgy néz ki, hogy nagyjából májusban jár le ez a kísérleti időszak - mi egy évet adtunk magunknak -, és akkor kiterjesztjük ezt mind a 173 járásunkra. Azért, mert az a célom, ezt is mondtam a múltkor, én Kányádi Sándor-ista vagyok, és Sándor bácsi mindig azt mondta: minden gyermek olyan, mint a hárfa. A gyerekkorában minden hűrt meg kell pengetni - művészetet, tudományt, tudást, elméleti tudást, gyakorlati tudást -, mert az felnőtt korában majd esetleg visszhangzik. Akinek nem pengették meg az érzékeit, a húrjait, az nem fogja tudni, hogy az opera most szép vagy nem szép, ez egy színdarab, ez egy minőségi dolog vagy sem.

És látjuk, hogy mennyi álhír, áltudás, hamis tudás terjeng a világban. Fel kell vértézniük a következő nemzedékeket, hogy ne járjunk úgy, ahogy Bereményi Géza dalát énekelte Cseh Tamás: „...valami itt korcsosul...; Hogy lesznek ezek túlélők?” Itt vagyunk, ahogy elnézem, a hölgyek 30 alatt, a férfiak 50 fölött, az elmúlt 30 év... (*Derűtség és közbeszólások. - Szabó Szabolcs jelzésére:*) 40 fölött, 30 fölött, 30 alatt, 40-50 között (*Elnök: Lesz ez még másképp is!*), nem tudjuk másra hárítani a felelősséget.

Én idén lettem 61 éves. Az elmúlt 30 évben rengeteg gyereket tanítottam meg, mentoráltam. Én nem tehetem máshogy, hogy „valami itt korcsosul”, és önök sem! (*A bizottság tagjaira mutatva.*) Önök képviselők, tanárok, üzletemberek, olimpiai bajnokok, biciklisták, át kell adnunk - ezt csinálja a minisztérium.

A második dolog, amit szeretnék mondani, hogy az átalakításban világossá tesszük, hogy mi az, ami működésre megy, és mi az, ami program- vagy projektfinanszírozásra. Jelenleg Magyarországon a GDP-nk 1 százalékát költjük kultúrára. Ez az Európai Unióban átlagosan 0,5 százalék, de 2 évvel ezelőtt 1,3 százalék volt itt Magyarországon. Az elmúlt 10 évben 623 milliárd forintot fektettünk infrastruktúrába.

Akármerre jár az ember az országban, látja, hogy egyrészt gombamód nőnek ki újabb és újabb kulturális intézmények, szűken vett kulturális intézmények, és rengeteg infrastruktúrát vagy épületet újítottunk fel. Ez Budapesten is látszik: ott van a Liget Projekt, a Néprajzi Múzeum, de ha megyek Debrecenbe, Kecskemétre, Győrbe, Veszprémbe, ebben a 623-ban Veszprém nincs is benne, az 71 milliárd forint volt. Ez a kormány nemcsak beszél, ez a kormány tesz.

És most az a feladatunk, hogy megtöltsük ezeket az intézményeket. Ahogy másfél éve kijelentettem: én sem képzési helyeket, sem intézményeket nem fogok megszüntetni, viszont megmérlek mindenkit.

A kulturális statisztikai rendszert átalakítottuk. Ma már nagyon pontos méréseink vannak. Jövőre minden intézményünk negyedéves jelentést fog adni, szemben az éves jelentésekkel, amikkel eddig mentünk, és minden intézménynek kialakítunk egy mentorálási programot. Ugyanis amikor két színházat összehasonlítok, akkor látom, hogy az egyik egy forint támogatásból mennyi előadást, hány nézőt tudott bevonni, a másik meg mennyit. Ugyanígy van a múzeumoknál; persze, földrajzi különbségek azért vannak. Azt szeretném, hogy teljesen egyszerű, átlátható és egységes legyen az irányítás.

Ezt fogja szolgálni az új kulturális szabályozás is, amit a tisztelt képviselő hölgyek és urak elé fogok hozni, és aztán remélhetőleg jövő nyáron a parlament elé is kerülhet. Részletekbe menő egyeztetést szeretnék ezzel a bizottsággal is és minden érdeklődő párttal folytatni azért, hogy egy olyan rendszer alakuljon ki, ami méltó a krisztusi korba lépett magyar szabadsághoz. Eltelt 33 év a rendszerváltás óta, dobjuk el az emlékeinket!

Ma a kulturális intézményeinkbe és az oktatási intézményeinkbe járók zöme már a szabad Magyarországon született. Ez a mi felelőségünk, hogy a mi régi bajainkat, nyűgeinket ne adjuk át nekik, hanem olyan szabadok lehessenek, amilyen szabadnak születtek.

Ami fontos, és úgy látom, hogy ebben kezd konszenzus kialakulni, hogy a kultúra fenntartása nem pusztán állami feladat. A Covid előtt nagyjából 65-70 százalékát finanszírozta az állam a kultúrának. A Covid alatt, részben azért, hogy a munkahelyeket megőrizzük, ez felment 80 százalékra, és ott be is ragadt. Ez nem jó, infantilizál. Amit el kell érniünk, az az, és erre ösztönzöm az intézményeinket, hogy mutassák meg, hogy mi az outputjuk, mi a hatásuk. Ez pedig egyféleképpen mutatható meg, hogy eladnak jegyet, és azt a mai technológiákkal le lehet mérni, hogy az mennyi.

Harmadrészt mecenatúrára és szponzorációra is szükség van. Én az üzleti világból jövök, és tudom, hogy az üzleti világban rengeteg ember van, aki vagy lokálpatriótaként vagy nagy országos vagy nemzeti ügyeket támogatva, azért, mert tehetsége volt, szerencséje volt, vagy örökölt, úgy gondolja, hogy ezt a vagyont tovább kell adni, és mozgósítania kell nemcsak áru- vagy szolgáltatás-előállításra, hanem kulturális termékek támogatására. Ezért hoztam létre a Szimpózium Szalont - most már kettő volt -, ahol összehozom a kulturális intézeteket, de nemcsak az állami intézeteket, hanem magánkezdeményezéseket, énekkarokat, szövönőket, népművészeket, néptáncosokat, balettosokat, hogy próbálják meggyőzni az üzletembereket. És higgyék el, vannak olyan üzletemberek, akik jelentkeznek nálam, hogy ő miért nincsen meghívva. Ennek nagy jövője van.

Ebben ki kell alakítani egy új egyensúlyt. Van olyan színházunk, ahol csak 3 vagy 5 százalék a jegyárbevétel, a többi az támogatás. Ezt meg kell változtatni, és ezt követelményként támasztom az intézményeink vezetői elé.

A harmadik dolog, amit szerettem volna megemlíteni, az az új egyensúly beállítása a műfajok között. Vannak könyvtáraink, levéltáraink, múzeumaink, táncszínházaink, prózai színházaink. Az elmúlt időszakban a finanszírozásban nagy változások voltak: bejött a taorendszer, utána kiment a taorendszer. Én ezeket a területeket céheknek tekintem, ahol vannak céhmesterek. Leülök velük, és konzultálunk, hogy mi lenne a jó elosztás. Képzelmük el, 447 színházunk van; ahogy mondtam, működést finanszírozunk. Azért hozta létre a kormány a nemzeti kulturális stratégiai intézményeket, de nem tudunk ennyit eltartani. Amikor beszélek a közép-európai kulturális miniszter kollegáimmal vagy akár a nyugat-európaiakkal, nem hiszik el.

És még egyet mondok. Van ez a világyége hangulat, hogy kevesebb a pénz a kultúrára meg effélék. Nem kevesebb! És ha megnézik az outputot, hogy

Magyarországon vagy Budapesten hány előadást tartottak, hány múzeumi előadás volt és a többi, az azt mutatja, hogy egyáltalán nem csökkent az output, csak a pénz jobban lett felhasználva. Idén év végére, azt várom, nálam van 94 intézmény - vagy költségvetési, vagy gazdasági társaságba szervezett intézmény -, és a jó részüknél maradvány lesz év végén, tehát a gazdálkodás hatékonysága javult és az output pedig nem csökkent. A kapacitásokat kell kihasználnunk.

Én nem azért jöttem miniszternek, hogy újabb és újabb téглаépületeket húzzak föl, hanem azért, hogy amik megvannak, azokat betöltsem tartalommal, vagy elősegítsem, hogy tartalom legyen bennük, és ebben jó partnerek az intézményvezetők. Sok konzultációnk van.

És emellett indítottunk már korábban, de működtetünk nemzeti programokat: ilyen a Csoóri-program, ilyen a Lázár Ervin-program, ahol az 1-8. osztályosok a program szerint szépen hozzáférnek a kulturális termékekhez, eljutnak helyekre. Megint mondom: akinek a húrjait nem pengetjük meg, az nem fog tudni róla. Igenis el kell jönni, és egy kunbajai kisiskolásnak is látnia kell az Operaházunkat, látnia kell a várat, látnia kell a Nemzeti Múzeumot, látnia kell egyébként a Déri Múzeumot is, benne Munkácsyval, vagy látnia kell a szegedi Móra Ferenc Múzeumot Móra Ferenc csodálatos hagyatékával. Ha ezeket folytatjuk és minden évben kiválasztunk szimbolikus, a magyar kultúrát a velejéig jellemző embereket, ilyen volt a Petőfi-év, ilyen a Madách-év, és Kölcseyről is megemlékeztünk, aki éppen 200 éve végezte a Himnuszunkat, ezek jó apropók, mert a legtöbbit hősökön keresztül tanulunk. Ezt tudja Hollywood is, és még a legócskább filmekben is vannak hősök. Nekünk is meg kell becsülni a hőseinket, mert rajtuk keresztül, az ő tükrükben ismerjük meg magunkat.

A törvényről még annyit mondanék, hogy a törvény, ahogy mondtam, egyszerű, átlátható és egységes keretet teremt minden művészeti ágra infrastrukturális követelmények, személyi követelmények, módszertani követelmények tekintetében, a fejlesztési követelmények kapcsán, és mindezt megalapozva egy robusztus statisztikával. Elnézést kérek, hogy a statisztikát meg a közgazdaságtant együtt emlegetem. Nem vagyok szakbarbár, de csak arról tudunk beszélni, amit meg tudunk mérni. Ez olyan, mint a házasság: a feleséggel is csak úgy tudok beszélgetni, ha azt mondjuk, hogy három éve ezt elhatároztuk, megvalósult vagy nem. Vagyis ő szokta ezt nekem mondani, bocsánat! *(Derültség.)* Köszönöm szépen, hogy meghallgattak.

ELNÖK. Köszönjük szépen, miniszter úr. Tisztelt Bizottság! Akkor a döntésünknek megfelelően 3-3 perces időkeretben lehet hozzászólni, kérdést feltenni.

Próbálom számba venni a jelentkezőket. Ha megengedik, a hölgyeké lesz majd az elsőbbség. Összeírom, hogy kik szeretnének hozzászólni: tehát Szabó Tünde, Ungár Péter képviselő úr, Tóth Endre, Kállai Mária, Szabadi képviselő úr, Szabó Szabolcs, Simon Róbert, Bodó képviselő úr, Vinnai Győző, Hiller képviselő úr. Sikerült összeszednem mindenkit, akinek hozzászólási szándéka van? *(Általános helyeslés.)* Úgy látom, igen. Akkor ebben a sorrendben haladunk. Szabó Tünde képviselő asszonyt illeti a szó, parancsoljon!

Kérdések, hozzászólások

DR. SZABÓ TÜNDE (Fidesz): Köszönöm szépen. Én is tisztelettel köszöntöm miniszter urat, államtitkár asszonyokat, államtitkár urat. Nagyon köszönjük a beszámolót.

Mindannyian érzékeljük, hogy a kultúra az identitásunk része, úgyhogy köszönjük az államtitkárok és miniszter úr munkáját is. Kettő kérdésem lenne: az egyik a kultúra területét fogja érinteni, a másik pedig a felsőoktatását.

Tudjuk, látjuk és érzékeljük is, hogy milyen helyzetben van Európa és az egész világ. Előbb a pandémia, most pedig a háborús helyzet határozza meg mindennapjainkat. Éppen ezért tisztelettel kérdezem miniszter úrtól, hogy milyen egyéb módon tudunk például szolgálni például Európa országai számára, a nemzetek számára ezekben a vészterhes időszakokban.

Valamint tudjuk, hogy egyre nagyobb a verseny a világ felsőoktatási intézményei között. Ennek ellenére egyre több magyar egyetem szerepel a legjobbak között, amihez ezúton is gratulálok. Tisztelettel kérdezem, hogy mivel lehet még tovább javítani a hazai egyetemek versenyképességét. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő asszony. Ungár Péter képviselő úr következik, parancsoljon!

UNGÁR PÉTER (LMP): Köszönöm szépen a szót. Ez az egykörös, háromperces keret a művészetelméleti kérdések megtárgyalására nem feltétlenül ad lehetőséget, de miniszter úrnak (*Csák János: mondta, hogy műveletlen vagyok, nem is értem, mit mondott...*) a változatos művészetelméleti fejtegetéseit tudjuk tapasztalni a különböző online felületeken.

Először is, szeretném a Nemzeti Múzeum igazgatójának a leváltásával és a gyermekvédelmi törvénnyel kezdeni. Először is, a törvény is, amiről ön folyamatosan csak úgy beszél, hogy amit be kell tartatni, úgy fogalmaz, hogy: a szexualitást öncélúan ábrázoló és a homoszexualitást megjelenítő termékeket kell valamilyen korhatáros módon elfedni.

Egy Nádasdy Ádám idézettel szeretnék ezzel kapcsolatban kérdezni. Ő azt mondta, hogy: a szépirodalom, mint ahogy a neve is mutatja, önmagában öncélú. Tehát hogy tudná a szexualitás öncélúságát definiálni?

És ha megtenné, három nagy magyar alkotás kapcsán elmondaná-e, hogy ezek sértik-e a gyermekvédelmi törvényt vagy nem? Itt Petri Györgynek a „Hogy elérjek a napsütötte sávig” című versére gondolnék, amelyben egy női nemi szerv megjelenik; Faludy Györgynek a „Pokolbeli víg napjaim” című könyvére, amelyben homoszexualitás található, vagy Kristóf Ágota „A nagy füzet” című könyvére, amiben olyan szexuális aktusok találhatóak, amiket nem biztos, hogy ebben a bizottságban ki kell mondani. Ezek megfelelnek-e a gyermekvédelmi törvénynek? Ha erre tudna válaszolni! (*Csák János: Boccacciót is mondhatná...*)

Még egy kérdésem van a Nemes Nagy Ágnes-centenáriummal kapcsolatban, amely nemrég a PIM keretében zajlott le. Mivel azt mondta, hogy nagyon fontos, hogy vidéken is elérhetőek legyenek a kulturális termékek, és nagyon helyesen mondta ezt, hogy tudtak a megyei jogú városiak például a Nemes Nagy Ágnes-centenáriumból valamilyen kulturális termékhez jutni, illetve hogy van ezzel megelégedve?

A kortárs magyar költők külföldi fordításában milyen előrelépések történtek eddig, illetve a régiós költők magyarra fordításában mi történt?

És még egy nagyon fontos kérdésem lenne: az Operáról azt nyilatkozta, hogy a sztrájk tulajdonképpen a főigazgató úr hibája, akit nem nekem kéne védenem, hanem önöknek, de ez mindegy. Főigazgató úr ugyanakkor többször jelezte, hogy a finanszírozás hiánya miatt nem tud inflációkövető béremelést adni az operai dolgozóknak. Ha erre esetleg tudna valamilyen módon reagálni!

És egy utolsó kérdés, hogy az időt ne használjam túl, ez pedig a színház-finanszírozásra vonatkozik. Érdekes művészetelméleti kérdés, hogy mennyire mérhető önmagában, hogy melyik színház milyen értéket hoz létre. Mit üzen azoknak, akiknek az Átrium színház fontos értéket jelent és a magyar adófizető állampolgároknak,

akiknek a távszínház fontos értéket jelent, a magyar adófizető állampolgároknak, akik szeretnek független színházba járni?

És a legutolsó kérdés, amire szerintem valójában nem tud úgy válaszolni, hogy politikailag ne kerüljön kellemetlen helyzetbe (*Csák János: Bízra rám!*), de én bízok az ön képességeiben. Meg tudná-e mondani, hogy kik a kurátorai (*Az elnök jelzi az időkeret lejártát.*), kik azok, akik a 2023-as előadóművészeti szervezetek programjának támogatásáról döntöttek, akiket a szakmai szervezetek nem tudtak meg. Köszönöm szépen a lehetőséget.

ELNÖK: Tóth Endre képviselő úr következik, parancsoljon!

TÓTH ENDRE (Momentum): Köszönöm szépen a szót. Miniszter úrhoz nekem is lenne egy csokor kérdésem, a felsőoktatással kezdeném.

Az év során a miniszterek lemondtak a modellváltó egyetemekben betöltött kuratóriumi pozícióikról. Ezzel kapcsolatban idéznék Orbán Viktornak egy korábbi interjújából: „Amikor majd ezeket az alapítványokat felállítjuk, és felkérjük a kurátorokat, akkor olyan embereket fogunk majd felkérni, ez Palkovics miniszter úr tisztje, akik rendelkeznek ezzel a nemzeti szemlélettel. És ezért nem tudok jó szívvvel javasolni senkit sem ilyen kuratóriumba, aki egyébként egy internacionalista, globalista szemléletű ember, mert akkor az egyetemeket is ilyen irányba vinnék el.”

Mivel Palkovics úrtól önhöz került a felsőoktatás, miniszter úr. Orbán Viktor interjújának szellemében az ön tiszte gondoskodni arról, hogy megfelelő nemzeti-kormánypárti szemléletű emberek kerüljenek a modellváltó egyetemek kuratóriumaiba, és most történt egy változás. Kérdezném, hogy sikerült-e gondoskodni a megfelelő nemzeti szemléletű emberek pozíciófoglalásáról. És egyáltalán hogyan ítélik meg azt, hogy valaki nemzeti szemléletű? Nem tartja ezt ön problémásnak miniszterként, hogy nagyon sok kormánypárthoz kötődő kurátor van, és hogy Orbán Viktor világnézeti alapú kiválasztásról beszél ebben a helyzetben?

A következő kérdésem az Erasmus- és a Horizont-programokkal kapcsolatos. Ki tudja-e jelenteni, miniszter úr, hogy egyetlen magyar hallgató-, oktató- vagy kutatócsoport sem esett el lehetőségektől, támogatástól a modellváltó egyetemek programokból való kitiltása miatt? És ha ezt nem tudja kijelenteni, akkor felmérték-e már a következményeket, amiket ez a kitiltás okozott?

A következő kérdésem a Mathias Corvinus Collegiummal kapcsolatos. Mit gondol, arányos volt-e az a 420 milliárd forint értékű támogatás 2020-ban, amit az intézmény kapott, miközben ez gyakorlatilag több, mint az akkori teljes magyar felsőoktatás támogatása? És nem hiányzik-e ez az összeg most a nehéz gazdasági körülmények miatt mondjuk az ön tárcájának a finanszírozásából?

A következő kérdésem az lenne, hogy ön szerint meg lehet-e élni 140 ezer forintból egy hónapban? Ugyanis ennyi egy doktori ösztöndíj havi összege, 2014 óta változatlan módon. Fogják-e emelni ezt az összeget a jövő évben?

A következő kérdésem azzal kapcsolatos, hogy miért ne gondolja azt egy adófizető polgár, hogy a Fudan Hungary Egyetemért Alapítvány egy kormánypárti kifizetőhely? Hiszen ez a projekt gyakorlatilag lekerült a napirendről, nem elérhető ez az alapítvány a székhelyén, nem végez érdemi munkát. (*Csák János: Ne mondjon ilyet! - Az elnök megkocogtatja a poharát.*) A mi két frakcióvezető-helyettesünk többször próbált kapcsolatot létesíteni velük a megadott székhelyen, és soha nem találta ott őket. (*Csák János: Akkor van székhely, hogyha nem találta ott őket... - Az elnök megkocogtatja a poharát.*) Miniszter úr, nem elérhetők a székhelyen, ezt mondtam, de... (*Az elnök újból megkocogtatja a poharát. - Szabó Szabolcs*

közbeszól. - Csák János: Képviselő Úr! Elnézést kérek!) Képviselő úr a megfelelő hivatkozás, miniszter úr.

Tervezik-e ennek az alapítványnak a megszüntetését, mint ahogy *(Az elnök jelzi az időkeret lejártát.)* a Dél-budai Centrumkórház projektcég esetében ez nemrég megtörtént egy másik, napirendről lekerült projekt esetében.

ELNÖK: Kállai Mária képviselő asszony következik.

DR. KÁLLAI MÁRIA (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Államtitkár Asszonyok! Államtitkár Úr! Azt gondolom, amit a miniszter úr elmondott, annak minden pontja egyetértést kell hogy kíváltson.

Én mint vidéki ember, hálásan köszönöm azt a gondolkodásmódot, hogy nagyon komoly törekvés van arra, hogy mindenki számára elérhető legyen a kultúra. Azt gondolom, hogy akik vidéken élünk, fontosnak tartjuk ezt. Nagyon sok jó eredményt tudunk felmutatni. Ez az út nagyon jó, köszönjük, de nyilván van egy sor tennivaló.

Én személy szerint annak is nagyon örülök, hogy a teljesítmény, a gazdasági erő, a finanszírozás nem a kultúrától idegen dolgok, hanem nagyon is fontos dolgok. Ha azt mondom, hogy hatásosság és hatékonyság mint minőségügyi alapszempont, azt gondolom, minden felelős vezető így kell hogy gondolkodjon.

Miniszter úr a kinevezése kapcsán többször mondta, a mai bevezetőben is érintette azt a szándékát, hogy alapjaiban tervezi átalakítani a kultúrafinanszírozást. Hallhattunk most ebből itt elemeket. Egy picivel több részletet megtudhatunk-e? Ez az egyik kérdésem.

A másik pedig az, hogy gratulálva az előző esztendőhöz, és mivel '24. nagyon gyorsan itt lesz, tudhatunk-e arról - tudom, hogy a járási szintű közművelődés halad egy pilotprojektben, a mi megyénk kapcsán is csak értékként tudok róla szólni, -, hogy a '24-es elképzelésekből mi az, ami számunkra itt ma konkrétan nyilvánossá tehető, megtudható az egész tárcát illetően? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő asszony. Szabadi István képviselő úr jön, parancsoljon! *(Kálmán Olga megérkezik a bizottság ülésére.)*

SZABADI ISTVÁN (Mi Hazánk) alelnök: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Államtitkárok! Abban egyetérthetünk, hogy a családok támogatása az egyik, ha nem a legfontosabb feladat, hiszen ez mindennek az alapja.

Ha nem erősödnek a magyar családok, ha nem jönnek a magyar gyerekek, akkor teljesen mindegy, hogy milyen fejlesztéseket, milyen programokat hozunk létre, nem biztos, hogy elérik a megfelelő hatást, hiszen fontos az, hogy kinek, minek és milyen jövő nemzedéket próbálunk kinevelni.

Egy gyors kérdésem pont ehhez kötődik, hogy a családok erősödéséhez rendkívül fontosak a családtámogatások, amelyeknek egy csomó részével nyilván egyetértünk, de azokkal, amik kivevésre kerülnek, azokkal nem: gondolok itt akár a nagycsaládosok autóvásárlására vagy például a lakásfelújítási támogatásokra, amelyek szintén erősítenék ezt, de ezt a részét most el is engedem.

Az azért nagyon fontos, hogy 1956 óta a népesedés területén nem zárt olyan rossz évet Magyarország, mint 2022-ben, nyilván ezt ezért is tartottam fontosnak elmondani.

Ide kapcsolódik a gyermekvédelmi törvény betartása a kulturális intézményekben is, nemcsak a fősodratú médiában, ahol bármilyen védőtartalommal bőszen kiírják, hogy 12 év alatt, 16 év alatt vagy 18 év alatt nem ajánlják. Ennek a

bemutatónak a lehetősége nyilván a különböző múzeumokban, a különböző intézményekben is fontos. Nem arról van szó, hogy esetleg nem lehet ilyet bemutatni, hanem arról, hogy ott is külön kategorizálni kell. Történt-e a minisztérium részéről ezeknek az intézményeknek olyan leképezése, átfésülése, hogy vannak-e ilyen tartalmak, és ha igen, akkor egy szabályozás kiépül-e arra vonatkozóan, hogy ezt elkülönítsék, felhívva a figyelmet arra, hogy ezt 18 év vagy bármilyen más korosztályos besorolás mellett lehet csak megtekinteni, és akkor nincs ezzel semmi gond, de nem biztos, hogy vegyíteni kell. Itt óriási, úgy gondolom, hogy: nézeteltérések vagy gondolati eltérések vannak más pártokat illetően.

Jövőre, ahogy említette miniszter úr, lesz ez az új kulturális szabályozás, amit esetleg át szeretnének gondolni. Ez az emlékezetpolitikában is rendkívül fontos lenne, hiszen én már felvettem azt, hogy egy '56-os emlékmúzeumot szeretnék, kifejezetten a nemzet fővárosában, Budapesten. Én értem, hogy vannak helyek lokálisan is, hiszen mindenkit érintettek az '56-os események, hiszen Kiskunhalason is volt halálos áldozata. Tehát ahogy én hallottam a legutóbbi bizottsági ülésen is, igen, lokálisan is fontos, de nagyon fontos az, hogy legyen egy külön, erre vonatkozó emlékmúzeum. Erre lesz-e lehetőség?

Illetve a már meglévő, akár például a kiskunmajsai '56-os múzeum esetében is - ahogy miniszter úr mondta, áttekintik a jegyeladásokat meg az egész fenntarthatóságát - lesz-e lehetőség arra, hogy ezt követően esetleg a különböző lokális múzeumok is központi támogatásban részesüljenek ezek az intézmények.

Továbbá még egy kérdés (*Az elnök jelzi az időkeret lejártát.*), hogy Fudan-ügyben tényleg nagy a csend. Jön-e Magyarországra a kínai egyetem vagy sem? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Szabó Szabolcs képviselő úr következik, parancsoljon!

SZABÓ SZABOLCS (Momentum): Köszönöm szépen a szót. Én is köszönöm a beszámolót. Először egy rövid megjegyzésem lenne, aztán meg egy-két kérdésem.

A megjegyzésem annyi lenne, hogy azzal természetesen nem vitatkozom, és szerintem egyikünk se vitatkozik, hogy Magyarország a zsidó-keresztény kultúrkörhöz tartozó ország, és ebből nagyon sok minden következik a kultúránkra vonatkozóan is. Csak emellett meg az is tény, hogy mégiscsak egy szekularizált ország vagyunk, ami többek között azt is jelenti, hogy vallási igazságok kérdésében az állam, és így miniszterként ön sem, meg én sem mint képviselő, meg egyikünk sem illetékes. Ezért azt gondolom, hogy például egy miniszteri beszámolón arról beszélni, hogy Isten a maga képére teremtette az embert, az szerintem nem helyénvaló, de ez csak egy zárójeles megjegyzés volt.

Az első kérdésem a könyvcsomagolásra vonatkozna. A könyvkiadók nagyon régóta panaszkodnak már arra, hogy fogalmuk sincs, hogy mit csináljanak, merthogy egyrészt szerintük nem egyértelmű a törvény. A kormányrendeletből hiányzik egy vessző, tehát az ráadásul technikailag sem pontos, mert aszerint azt kéne becsomagolni, amit elkülönítenek.

Ráadásul itt több százezer címet forgalmazó könyvkereskedőkről beszélünk, mondjuk a Líra és a Libri több százezer címet forgalmaz. Én olvastam a határozatot, megkaptam a Fogyasztóvédelmi Hatóságtól, ami alapján például büntettek meg könyvforgalmazót, és mindegyikben benne van, azt mondják a forgalmazók, hogy nem ők adják ki, ők csak kereskedők, ők eladják. A hivatal meg azt mondja, hogy nem tud vele mit kezdeni, neki azt kell megnézni, hogy a törvénynek megfelel-e vagy sem az adott könyv. Akkor mit csináljanak a könyvkiadók vagy a könyvkereskedők azzal a több

százezer könyvvel? Egyenként olvassák végig és akkor jegyzeteljék ki? Hogy tudnak ennek megfelelni? Az érdekelne, hogy mi az ön véleménye: meg lehet-e felelni ebben a formában ennek a törvénynek?

A második kérdésem az Erasmusra vonatkozna olyan összefüggésben, hogy itt már több kérdés elhangzott ezzel kapcsolatban, hogy van ez a bizonytalanság, és fogalmunk sincs, hogy Erasmus meg Horizont lesz-e jövő szeptembertől. Akkor miért jó dolog győzködni az államnak a még állami fenntartásban lévő egyetemeket, hogy lehetőleg lépjenek át és szerveződjenek ki? Én ezt nem értem!

A harmadik kérdésem pedig az lenne, hogy megint átszerveződik az MTA-ból kiszervezett intézethálózat. Ön tárgyalt már a törvény benyújtása után az érintettekkel, és mondta, és államtitkár úr is utalt erre, hogy valószínűleg lesz ebben még módosítgatás. Esetleg erről tudhatunk-e már most valamit, hogy milyen irányba változik a törvény, mielőtt szavazunk róla? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Simon Róbert képviselő úr következi, parancsoljon!

SIMON RÓBERT BALÁZS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Köszönjük szépen a miniszter úrnak a részletes beszámolót.

Nemrégiben miniszter úr Győrben járt, és akkor személyesen is találkoztunk. Ezúton is köszönöm a találkozót, már csak azért is, hiszen ezen a találkozón részt vettek a győri felsőoktatás, a győri kulturális élet, illetve az egyházi élet fontos személyiségei. A kérdésem arra vonatkozik, hogy többféle felsőoktatási rangsor van a világban. Ezek között szeptemberben az egyik legprominensebb rangsor azt mutatta, hogy Európa 3500 egyeteméből 690 egyetem tudott erre a rangsorra felkerülni, és köztük a világ legjobb egyetemeinek 5 százalékába bekerült a Széchenyi István Egyetem is. Ez Győrben, illetve a régióban meghatározó egyetem, meghatározó felsőoktatási intézmény, és ezzel a helyezéssel a 6. legjobb helyezést érte el egyébként a magyar egyetemek közül.

Miniszter úrnak mi a véleménye jelen pillanatban a megtörtént modellváltásról, ami a magyar egyetemeket érinti? Illetve azok az elsősorban infrastrukturális fejlesztések, amelyeknek tanúi lehettünk Győrben is, hiszen ott egy innovációs és tudományos központ átadására került sor, a következő időszakban is folytatódnak-e?

Miniszter urat még egy kérdéssel bombáznám, ez pedig a kulturális életre vonatkozik, a vidéki társulatok helyzetére a kultúrán belül, hiszen egy fővárosi túlsúly volt tapasztalható korábban. A miniszter úr filozófiájába - ott is megbeszéltük ezt - a vidéki kulturális intézmények - gondolok itt a színházakra, a balett társulatokra, vagy éppen a könyvtárhálózatokra - erősítése beletartozik. Ezen a területen milyen eredményeket sikerült elérni és mik a tervek a következő időszakra vonatkozóan? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Bodó Sándor képviselő úr következik, parancsoljon!

BODÓ SÁNDOR (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Köszönöm szépen a tájékoztatót, miniszter úr. Gratulálok az eddig végzett munkához, és valamennyi munkatársának is.

A kérdésem részben már megfogalmazódott, de egy kicsit tovább boncolgatnám. A miniszteri kinevezésekor vezérfonalként fogalmazta meg, hogy a gondolat minél több emberhez jusson el, jusson el mindenkire, és vidékre is jusson el. Ennek látható jelei vannak. Nyilván tisztában vagyok egy főváros vagy egy megyei jogú város szerepével

akár a kultúra területén is, de maximálisan tudom támogatni azt az elgondolást, hogy a legkisebb településeken is legyen kulturális élmény.

A bevezető gondolataiban tényleg olyan példaképeket, olyan kiváló hazafiakat említett, akik többségükben kistelepüléseken születtek, és még nyilván folytathatnánk a sort, mert egészen kiváló emberek kerülnek ki akár néhány száz fős településekről is. Szóval, van értelme ezekre a településekre koncentrálni, és látható a program, amiről már nagyvonalakban tudott tájékoztatást adni, miniszter úr. Ezt mindenképpen támogatnám.

És a járási szinttől, ha lesz lehetőségünk, menjünk még lejjebb, a falusi művelődési házakba, menjünk még lejjebb, azokba a kisiskolákba, ahol erre van megfelelő szakember, akár részmunkaidőben is. Szóval nagyon-nagyon fontos, hogy a kultúrához való fizikai hozzáférés ne azon múljon, hogy hol él egy gyermek vagy hol él egy felnőtt. Természetesen más a lehetőség, más a költség, ha mondjuk kettő villamosmegállót kell utazni, hogy eljusson valaki egy színházi előadásra, de a vidéki Magyarországtól sem vehetjük el ezt az élményt, tehát én ebbe mindenképpen szövetséget és támogatást kérnék öntől. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Időközben megérkezett Kálmán Olga képviselő asszony, úgyhogy az udvariasság úgy diktálja, hogy a férfi kollegánkat megelőzően ő kapjon szót. Parancsoljon, képviselő asszony! (*Kálmán Olga: Egész nyugodtan...*) Nem, nem, parancsoljon!

KÁLMÁN OLGA (DK), a bizottság alelnöke: Nagyon szépen köszönöm. Engem is érdekelne, hogy mikorra fog elkészülni, és pontosan mit fog tartalmazni az új kulturális szabályozás, úgyhogy összevont válaszokat is kaphatunk.

Ezen kívül részletezné-e azt, hogy mit gondol ön, 2024-re lesz-e Erasmus-ösztöndíj a felsőoktatásban tanulók számára?

És a két utolsó kérdésem pedig igazából össze is kapcsolódik: miért kellett távoznia L. Simon Lászlónak? És miért maradhatott a helyén a történetek után Vidnyánszky Attila? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük, képviselő asszony. Vinnai Győző képviselő úr, parancsoljon!

DR. VINNAI GYŐZŐ (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! A felsőoktatással és a szakképzéssel kapcsolatban tennék föl egy-két kérdést. A bevezetőben szeretném elmondani, hogy a felsőoktatás, a szakképzés és a felnőttképzés ehhez a tárcához került, egy irányítás alatt van, véleményem szerint ez egy helyes döntés volt.

Megmondom miért, csak egy mondat a kérdések előtt: azért, mert a felsőoktatás megújításával, átalakításával, a szakképzés átalakításával, a felnőttképzés átalakításával a gazdaság igényeit is megpróbáljuk és az egyén igényeit is megpróbáljuk egy közös nevezőre hozni.

Két kérdésem lenne a felsőoktatással kapcsolatban, az egyik: az új felvételi rendszer átalakítása kapcsán egyesek bírálják ezt a felvételi rendszert, és a legfrissebb adatok pedig pont ennek az ellenkezőjét támasztják alá, hiszen magam is 40 éve oktatom a felsőoktatásban, és azt látom, hogy nem alacsonyabb pontokkal jönnek be, és többen tanulnak a felsőoktatásban. Szerintem ez egy paradigmaváltás, egy minőségi változás volt. Mire számít a kormány, az ön tárcája vagy ön személyesen a felvételi rendszer átalakításával kapcsolatban, hosszabb távon mire számít?

A másik pedig, hogy milyen képzéseket preferál a kormány a felsőoktatásban? Mert az vitathatatlan, hogy a felsőoktatásban nagyon komoly átalakítás van. Persze, lehet bírálni itt a fenntartóváltásokat. Szerényen, zárójelben jegyezném meg, hogy a szenátusok döntöttek erről, tehát a szenátusok döntöttek erről, én magam is láttam több egyetem vonatkozásában. Milyen képzéseket preferál? És biztosított-e a tanár-, a pedagógus-utánpótlás?

Negyven éve egy tanárképző főiskolán - most Nyíregyházi Egyetem - tanítok, és úgy látom, hogy egyre többen jönnek a fiatalok, egyre népszerűbbé válik ez, és nemcsak a Klebelsberg-ösztöndíj miatt, hanem egyébként is. Úgyhogy ezeket szerettem volna megkérdezni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Hiller István képviselő úr következik, parancsoljon!

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Tisztelt Miniszter Úr! Engem most nem a részek meg a részletek érdekelnek. Én az egészre akarok kérdezni. Egy-másfél év elteltével ez - az én felfogásom szerint persze - egy útközben jelentés tud lenni, de az már igen. Ezért nem az egyes intézmények, inkább a koncepció érdekel.

Mégis föl kell hoznom, hogy az Opera esetében több körben sikerült a pályázatot lezárni. A Zeneakadémia esetében nem sikerült. A Nemzeti Múzeumnak megbízott főigazgatója van. A Nemzeti Színháznak lemondott a főigazgatója.

Engem az érdekel, hogy ez tudatosan vállalt konfliktussorozat vagy rendszerhiba? Engem az érdekel, hogy mi a kormány kultúrpolitikája. Látom a kultúrharcot, látok erős és befolyásos embereket a múzeum, a színház, a film, az irodalom, a közművelődés területén, de a kulturális koncepciót hogy lássam, a legjobb alkalom egy miniszteri beszámoló.

A kultúrharc a kormány kultúrpolitikája? Valakit, valamit legyőzni, valakinek, valaminek a helyébe bekerülni? Ez lenne a kulturális váltás, amiről miniszter úr többször beszélt? És akkor valóban van a támadó, és van a megtámadott. Ez az én felfogásomban nem jó irány a kultúrában.

Mégis meg kell kérdeznem, hogy hogyan látja miniszter úr ezt a helyzetet? Mert bizony, sokunkban az fordul elő a gondolatainkban, hogy a gazdasági és a politikai tér elfoglalása után az eminens cél a szellemi, intellektuális tér elfoglalása. Nem minőségek, teljesítmények együttélése - azok nagyon izgalmas hatással tudnak lenni egymásra -, hanem a harc, legyőzni valakit. Ez a kultúra területén nem nagyon szokott sikerülni az elmúlt másfél évszázadban Európában, gondokat problémákat viszont hozhat.

Én ellenzéki vagyok, miniszter úr, egy magyar szociáldemokrata; büszke arra, hogy magyar, és büszke arra, hogy szociáldemokrata. De a magyar kultúrával kapcsolatban nincsen olyan hogy liberális, meg konzervatív, meg szociáldemokrata.

Egy könyv, egy kiállítás az vagy jó, vagy silány. Ezért ennek az értékelése kell hogy kitegye a kulturális koncepció egészét. Mivel nem kell odafordulnom, így is tudom, hogy elnök úr már ráncolja a szemét. Közlöm vele, hogy én helyettesítem Kunhalmi Ágnest, úgyhogy 6 percig fogok beszélni.

ELNÖK: Tudok róla, képviselő úr, tudok róla.

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Mindenesetre felettébb érdekel engem, hogy a miniszter vezeti a magyar kulturális politikát, vagy pedig báróságok vannak; olyan erős emberek, akik egyes területeket birtokolnak, befolyásukkal pedig a kormány kultúrpolitikájának egészét meghatározzák.

Azt is belátom, hogy valóban csak helyzetjelentést lehet adni. Lehet, hogy jövőre is fölteszem a kérdést, föltételezve, hogy ön is, meg én is itt ülünk.

Kérem szépen, ugyanakkor, hogy erről, hogy mi a kormány kultúrpolitikája másfél év miniszterség után, mondja el a véleményét, hogy hol tart. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Tisztelt Bizottság! A képviselői kérdések és hozzászólások elhangzottak, úgyhogy a legvégén engedtessek meg, hogy jómagam is néhány nagyon rövid észrevételt vagyis kérdést tegyek fel.

Az egyik az egy jogtechnikai természetű dolog. Miniszter úrnak nyilván arra kell válaszolnia, ami a hatáskörébe tartozik. Ezt csak azért mondom, mert Tóth Endre képviselő úr a kuratóriumokra vonatkozóan tette fel kérdést. A jogszabály ismeretét javaslom. Az előírja, hogy a kuratóriumok új tagjairól a kuratóriumi testület az illetékes. Tehát a kormánynak, a miniszternek e tekintetben hatásköre nincs.

A másik, amit szeretnék megjegyezni, hogy azt mondta Hiller képviselő úr, hogy kultúrharc zajlik és egyebek. *(Dr. Hiller István: Igen.)* Tisztelettel megjegyzem, hogy ha olyan típusú finanszírozási aránytalanságokat látunk, amiről itt hallottunk, hogy kétharmad-egyharmad Budapest és a vidék szempontjából, és ehhez hozzá kíván nyúlni a tárca, az értelemszerűen azt jelenti, hogy lesznek ennek haszonélvezői, és lesznek kárvallottjai, ha szabad így fogalmazni.

Ha van valami, ami kultúrharc, akkor ez valóban az, és hogyha abból indulunk ki - a szellemi tér elfoglalásáról is beszélt -, ami most a napokban látott napvilágot hírként, hogy a Katona József Színházban mondjuk milyen típusú jegyeladási gyakorlat működött, akkor, azt gondolom, hogy így fogalmazott, hogy kultúrharc, akkor valószínűleg indokolt is ez a hozzáállás. *(Dr. Hiller István közbeszól.)*

Tisztelt Miniszter Úr! Egyetlenegy dolgot szeretnék csak inkább öntől megkérdezni, ez inkább a jövőre vonatkozik, de nyilván az elmúlt időszakok fejleményei alapján. Ez egészen konkrétan arról szól, hogy az az elmúlt harminc évben a latin nyelv mint olyan, elég jelentős mértékben visszaszorult. Ezt, gondolom, sok mindenki meg tudja erősíteni; a középiskolai oktatásból nagyon sok helyen ez eltűnt. Elismerem, hogy egy holt nyelv, ennek a hasznossága az élő nyelvekhez képest jóval nehezebben érthető.

De ha Klebelsberg elhangzott akkor idézzük ide! Klebelsberg nagy újítása többek között az is volt, hogy akkor a görög és a latin mellett elkezdte szorgalmazni az élő nyelveket. Most pedig úgy érzem, hogy átbillentünk egy kicsit a másik irányba. Ez veszélyezteti - ha kevés a latinul tudók aránya, és már nagyon sok esetben a felsőoktatásban is ez jelentősen visszaszorult -, a későbbiekben mind a levéltárosi tevékenységet jelentős mértékben el tudja lehetetleníteni; a múzeumi munkát is el tudja lehetetleníteni.

És akkor nem beszéltünk még olyan problémákról, ami a restaurátor és a különböző értékek helyreállítására vonatkozó szakismeret, ami nem egyszerűen csak anyagismeret sok esetben vagy éppen képzőművészeti felkészültség kérdése, hanem nem egy esetben ilyen nyelvi készség is.

Itt, e tekintetben gondolkodik-e a tárca arról, hogy mondjuk a Belügyminisztériummal egyeztetve, ahova a közoktatás is tartozik, valamiféle koncepciót kéne kialakítani, mert azt hiszem, hogy erre szükség lenne.

Köszönöm szépen, miniszter úr. Megadom önnek a válasz lehetőségét.

Csák János válasza

CSÁK JÁNOS kultúráért és innovációért felelős miniszter: Köszönöm szépen. Ha megengedi, elnök úr, akkor olyan sorrendben megyek, ahogy elhangzottak, jó? És vissza-visszaütalok, mert voltak újra és újra fölmerülő dolgok.

ELNÖK: Persze.

CSÁK JÁNOS kultúráért és innovációért felelős miniszter: Először is, elnézést kérek képviselő úrtól, hogy elragadtattam magam. Másodszor Kálmán képviselő asszonynak mondom, hogy ezekről beszéltem a bevezetőben, de vissza fogok rá térni még egyszer, hogy valóban, úgy, ahogy mondta, hogy összefoglalóan meglegyen.

Szabó Tünde képviselő asszonynak valóban az EU-n belül amikor a kollégáimmal találkozom, akár felsőoktatási, akár kulturális miniszterekkel, akkor egyrészt a kérdések arra vonatkoznak, hogy akkor, amikor az EU mind a hétéves költségkeretből, mind az RRF-ből megtagadja a kifizetéseket, hogy lehet az, hogy mégis szárnyal a felsőoktatásunk, ranglistákon így megyünk előre, a termékenységi mutatónk továbbra is nő, és a kultúrára is dupla annyit tudunk költeni; és sok kolléga konzultációt kér.

Nagyon érdekes, Casserresben a spanyol elnökség alatt volt egy informális megbeszélés, ahol a legrészletesebb beszélgetés a spanyol miniszter úrral volt, ő volt nyilván a házigazda, de Claudia Roth német zöld kulturális miniszter tette fel a legtöbb kérdést, hogy hogy van a magyar gyakorlat, hogyan lehetne Németországban is ezekből valamit hasznosítani?

És tudják, mit mondott? Beszélgettünk arról, hogy Németország merrefelé megy. És a következőt mondta. A német pártok identitásválságban vannak. Kezdte az SPD-vel, úgyhogy Hiller képviselő úrnak ajánlom (*Dr. Hiller István: Figyelek.*), hogy ha tud beszélni a német szociáldemokrata kollégáival, hátha tudnak tanulni a magyar szociáldemokratáktól identitást. Például ezt a szót, amit kimondott nekem, hogy ön nemzet, és emellett liberális, próbálja meg a német kollégákkal ezt a német nemzet szót...

DR. HILLER ISTVÁN (MSZP): Szociáldemokratát mondtam, de a mondatot értem.

CSÁK JÁNOS kultúráért és innovációért felelős miniszter: A liberálist is mondta, képviselő úr. És azt mondta, hogy maguk a zöldek is identitásválságban vannak.

Na, most, ebből a szempontból fontos az, hogy mi mennyit költünk a kultúrára, mennyit költünk a családokra, mennyit költünk a tudományra, a szakképzésre és felnőttoktatásra is.

Igen, figyelnek ránk, még azok is, akik alkalmasint mást gondolnak a világról, meg a zsidó-keresztény hagyományról. Remélem, zsidó-keresztény hagyományt szabad mondani, mert abban benne van az Ószövetség, amiből idéztem. (*Dr. Hiller István közbeszól.*) Mert ez kultúrkincs. Aki nem hívő, az kultúrkincsnek tekintheti.

A felsőoktatás versenyképességénél kialakítottunk egy indikátorrendszert, amit most egyszerűsítettünk, és később is elő fog kerülni; ebben megerősítettük a matematika, műszaki, informatikai tudományokat, orvosi tudományokat, pedagógusképzést, agrárképzést, tehát azokat a területeket - és a finanszírozási szerződést ekképpen módosítjuk -, amelyek hozzájárulnak a hazai hozzáadott érték növeléséhez.

A hazai hozzáadott érték azért szükséges, mert egy ilyen bizonytalan világban, hogyha nem növeljük a hazai cégek hozzáadott értékhez való hozzájárulását, akkor nem lesz pénzünk családpolitikára, nem lesz pénzünk kultúrára, akkor nem tudunk ilyen hatalmas eredményekről beszámolni.

Ezt szolgálja az indikátorrendszer, és azt kell hogy mondjam, hogy a kekvá-átalakítás - én 2017-ben benne voltam a Corvinus átalakításában - minden várakozást fölülműl az, hogy az egyetemek hogy változtatnak az oktatási gyakorlaton, a tudományos kutatási gyakorlaton, a szabadalmakban, a vállalati együttműködésekben.

Az a célunk egyébként, hogy - 2019-ben a kekváknál két és félszeresére emeltük a költségvetésüket -, én azt várom tőlük, hogy emeljék meg a piaci bevételeiket is, jussanak el a piaci bevételeik is az akkori két és félszeresére. A szabadalmak bejegyzése is érje el a két és félszeresét. Ez nagyon komoly követelmény, és ez a jövő útja.

Ugyanis a Neumann János-programban azt mondtuk, hogy össze kell kapcsolnunk az egyetemeket, a kutatóhelyeket, a vállalatokat, és az állami meg a magánfinanszírozást. És ez történik. Ebben már most is vannak eredményeink, nemcsak a rangsorokban, de vannak olyan szakok, például a Semmelweis Kardiovaszkuláris Szakja benne van a világ első 50 legjobbjában.

Az ELTE-nek a régészeti szakképzése benne van a világ első 100 legjobbjában. Az a kérdés, hogy hogy tudjuk a többieket fölhúzni. És a kekvák eredménye fölhúzta a maradék állami egyetemek eredményét is, hiszen hogyha valaki - a sportban nem kell mondanom - hogy másik sportágban jó, akkor én a magam sportágában miért ne tudnék?

Ungár Péter képviselő úrnak: öncélú szexualitás. Van egy törvényünk. Tehát én azt betartatom. Nincs véleményem életstílusokról. Bízom a vezetőinkben, bízom az önök bölcsességében, akik ezt a törvényt megszavazták, és annak van egy végrehajtási metódusa.

Én miniszterként akkor nem tudnék stratégiai ügyekkel foglalkozni, ha én mondanám meg, hogy mi az az öncélú szexualitás.

Az írói műveknél fölsorolt néhányat. Én is tudnék néhányat fölsorolni. Tavaly, másfél évvel ezelőtt én itt azt mondtam, hogy én nem akarom érvényesíteni az én esztétikai ízlésemet. Meg tudom mondani, hogy miket olvasok, nem effélék; Faludyt például olvasom, de a Villon-fordításait olvasom vagy efféléket.

Én tehát nem fogok esztétikai véleményt nyilvánítani, ez nincsen benne a kultúrpolitikában. Nekem egy semleges terepet kellene fönntartatnom, amelyen a törvények kereteiben tud mindenki működni.

Nemes Nagy Ágnesnél...- ennek utána kell nézmem, elnézést kérek. Szerintem Pécssett voltak... És a Nemzeti Kulturális Alapban volt pályázat? (*Závogyán Magdolna: Nem kifejezetten, de odapályáztak jó néhányan, ilyen témában.*)

Az egész Nemes Nagy Ágnes-kört Weöres Sándorral és a többiekkel - ezt mondhatom, mert Weöres Sándor életművét én adtam ki a Helikonban - ápolni fogjuk, utána fogok nézni, és válaszolok írásban, jó?

A kortárs költőkről: Van a Magyar Kultúra Alapítvány, ahol Demeter Szilárd kiváló munkát végezve, számos olyan ösztöndíjat alapított, ami íróknak, költőknek ad lehetőséget, hogy megmutassák azt a tehetségüket, hogy ők ösztöndíjból tudnak olyat alkotni, mint Illyés Gyula, aki egyébként az írói és költői munkássága mellett banktisztviselőként élt. Akkor még úgy volt, hogy dolgozni kellett amellet, hogy valaki író. De most rengeteg ilyen ösztöndíj van.

És fölhívnam a figyelmet a Közép-Európai Tehetséggondozó Alapítványra, amit Orbán János Dénes Kossuth-díjas költőnk visz. Olyan keltető alakult ott ki, hogy azok a fiatal emberek, akik ott alkotnak, a Hiteltől kezdve az Élet és Irodalomig publikálnak. Ennyit a kultúrharcról.

Nézzék meg, én most azon vagyok, hogy arra ösztökéljem őket, hogy azok a kötetek, amik ott megjelennek és az a tehetséggondozás úgy érvényesüljön, hogy el is jussan az olvasókhoz.

A Covid után közvetlenül rengeteg író-olvasó találkozó volt. Utalok itt a járási szintű dolgokra is, meg amit Bodó képviselő úr kért, hogy akár kis falvakba vagy iskolákba is jusson el. A tehetséggondozásba ez is beletartozik. Azt kell hogy mondjam, hogy virágzik a húsz-harminc éves költőink és íróink világa. Küldök majd egy könyvcsomagot a képviselő úrnak. *(Bodó Sándor: Nagyon köszönöm.)*

Az Opera-sztrájk. Én a főigazgató úrral nagyon jó kapcsolatban vagyok, van, amikor ezt megerősítjük írásban is. De azt kell látni, hogy a kulturális szférában van egy csomó... Tehát a művészeink zseniális, nagy munkabírási emberek. A komolyzenében mindenkinek több állása van. Már úgy értem, hogy van egy főállása, ahol fizetjük, és időnként elvállal más munkákat is, fellépéseket.

Sőt! Tudják, hogy mire ösztöngöm őket? Arra, ami régen volt. Azt mondják Kodály országa vagyunk? Meg Bartók országa vagyunk? Akkor a zenészeink tanítsanak a zeneiskolákban. Mindegy, elmondom. Győrött, annál a bizonyos ebédnél megkérdeztem a Győri Fiharmonikusok vezetőjét - ami egy teljesértékű, nagy, komolyzenei filharmonikus zenekar -, hogy hány olyan zenész van, aki kijár a Győr környéki falvakba, és zenét tanít. Azt mondta, hogy nem tudja, még nem jutott eszébe, hogy ezt megkérdezze. Hogy leszünk akkor Kodály országa? Hogy leszünk akkor Bartók országa? Hogy leszünk az az ország, ha a Zeneakadémiának nem jut eszébe, hogy ennek az integrációját és szerves érvényesítését meg kell tennie?

Amikor sztrájkról van szó, és nagyon bízom Ókovács főigazgató úrban, kezelni fogja a helyzetet. Ahogy mondtam, 94 intézményem van. Ha én egy-egy intézménybe bemegyek mikromenedzselni, akkor nem lesz időm stratégiai ügyekre, ráadásul akkor a vezető fölöslegessé válik.

Én nem fogok belemenni ilyen ügyekbe, mert akkor kiválaszthatom a díszletet is. A díszlettel is vannak problémák, más színházakban, persze, nem az Operában vagy a menedzsmentben.

A színházfinanszírozásban: az Átrium, köszöni jól van. Lakatos Péter barátom, a Videoton főtulajdonosa mecénásként hosszú évek óta tartja... Külön kell mindig választani a projekteket, az előadásokat és egy ingatlan fenntartását. Az Átrium Színház az nem az ingatlan, az az előadás, és arra sok sikert kívánok! Mecenatúra, jegybevétel.

Van olyan ismerősöm - most már volt barátom -, aki szobaszínházat tart fenn, és havonta tart egyet-kettőt, és elvan, mint Marci Hevesen. Ezt én nagyon támogatom, és sok sikert kívánok.

A 2023-as Előadóművészeti Bizottság tagjainak nevét nem tudom fejből, elnézést. *(Ungár Péter: Írásban is megfelel. Köszönöm szépen. Államtitkár asszony...)*

Tóth Endre képviselő úrnak: a kekvák esetében nekem egy kicsit furcsa azt hallanom, hogy a nemzeti érdek érvényesítése önnek furcsa. Ön a magyar Országgyűlés tagja. A magyar nemzeti Országgyűlésnek. Nem másik országé. A magyar azt jelenti, hogy van egy nemzet, van egy elképzelésünk. Én azt javaslom, hogy ezt ízelegesse magában. És igen, az intézményrendszerben van egy politikai rendszerünk, választásunk. A választásokon nyer valamelyik párt, vagy győz, és azt fogja megvalósítani, amit ígért.

A Fidesz időtlen idők óta beleilleszkedik abba a magyar függetlenségi, alkotmányos szabadságos hagyományba, amelyik azt mondta, hogy a magyar nemzet mint önérték érvényes. 1100 éve itt vagyunk, sehonnai bitang emberek lennénk, hogyha ezt feladnánk; tehát ezt érvényesítjük minden másban.

A kekvák létrejöttek, a kekvák kuratóriumaiban a 21-ből 12-ben ott ül a rektor, aki korábban is rektor volt, a Szenátus választotta meg. A szenátusok átlagosan 83 százalékban megszavazták a kekvává válást, és tudja, hogy hány akadémikus ül a kuratóriumban? - 213.

És amellet ott ülnek helyi emberek, akik lokálpatriótaként a beágyazottságot növelik, és ott ülnek, igen, üzletemberek. Mert ahogy mondtam, a Neumann János terv... Ha elmegy Amerikába, Németországba, Angliába, Japánba, Kínába, Szingapúrba, nem tudok olyan országot mondani, ahol nem... Ott egy a cél, hogy az üzleti szférát és az akadémiai szférát összehozzuk.

Igenis jó az, hogyha a kekva-kuratóriumban ülnek üzletemberek, akik első kézből tudják közvetíteni az üzlet követelményeit, és az egy szavazat az ötből. Beleszólni nem tudunk, mert a kekvák megkapták azt a jogosítványt, hogy ha valaki kiesik vagy mint az EU-s tárgyalások miatt kiesik, akkor ők kooptáljanak. Én nem adom föl az identitást.

A PhD, vagyis a doktori iskoláknál talán elkerülte a figyelmét, bevezettük. A 104 ezer érvényes volt valamikor, de most már 400 ezer. Van a kooperatív doktori program, 400 ezer forintot kapnak a hallgatók, és a kekvák ezen felül is, annak érdekében, hogy be tudjanak vonzani doktori hallgatókat, önállóan kialakíthatnak programokat, és vannak is olyan egyetemek, főleg a műszakiak, akik ezt meg is tették.

Az Erasmus-nál: ki tudom-e jelenteni, hogy nem esik el senki? Igen, ki tudom jelenteni. Az Erasmus előbb-utóbb megoldódik, de létrehoztuk a Pannónia Programot, aminek van egy kifelé menő része, egy tízmilliárdos program, minden olyan, magyar felsőoktatásban lévő hallgató vagy oktató, aki el akar menni valahova rövid távra tanulni vagy oktatni, annak van rá lehetősége. Ez a program egy globális program, ami megmarad akkor is, hogyha az Erasmus megindul, és szerintem előbb-utóbb meg fog jönni. Ugyanez vonatkozik a Horizonra is. Tehát ki merem jelenteni.

És indítunk kísérletileg egy behozóprogramot is. Én arra ösztöngöm az egyetemeinket - és félreraktunk rá pénzt -, hogy hozzanak be minél nagyobb tudósokat, de nemcsak egy tudóst, hanem műhelyeket.

Létrejött a Corvinuson a Corvinus Institute of Advanced Studies. Ezt most a HUN-REN alatt is létrehozzuk. A Fudant is kérdezte. Ebbe fogjuk a Fudant is bevonni. A Fudannál: találkoztam tavaly - erről közleményt is adtam ki - a kínai oktatási miniszterrel, kulturális miniszterrel és a Fudan Egyetem új rektorával, aki a világ egyik legjobb élettudósa, élet-természettudományi tudósa.

Abban maradtunk, hogy mivel a jelenlegi gazdasági helyzetben - háború van, sőt, azóta, mióta beszéltem velük, kitört még egy óriási konfliktus a nyugati civilizáció szívében, Izraelben - most nem lesz annyi pénzünk, azt kell tennünk, hogy a mester- és a PhD-képzésbe jöjjenek ide Amerikából, Kínából, Szingapúrból tanárok. Létrehozunk laborokat, nevezzük így, amelyek összekötik az egyetemeket, külföldi egyetemeket magyar műhelyekkel és magyar cégekkel. Ezért voltam kétszer is Dél-Koreában például, hogy az SK-val meg a Samsunggal meg a többiekkel megbeszéljem, hogy milyen projekteket hoznak ide. Tehát a Fudan él és rendben van, van helye.

Áprilisban jön ki majd az éves jelentés. Durván visszavágtam a költségeket. Szerintem a korábbi költségeknek az egyharmadán lesznek. Nagyon hatékonyan működik. Én az üzleti világban vagyok, nem tudom, hogy a képviselő úrnak mi a háttere. De úgy van az üzletben, hogy amikor egy projektet csinál az ember - lehet, hogy még a pártpolitikában is hasznos lehet -, elkezd építeni egy projektet. Az, hogy mikor jön ki a termék...; ha tanulmányozza mondjuk a gazdaságtörténetet, akkor azt találja, hogy mindig időzítés kérdése. Van, amikor egy termék nem akkor, és nem úgy jön be.

Az, hogy a Fudan Egyetem vagy a kínai tudás idejőjjön, akkor, amikor az első száz egyetemben az elmúlt tíz évben sokszorosára nőtt a kínai egyetemek részvétele, a franciák kezüket-lábukat törik, hogy együtt tudjanak ott működni. A szabadalmak, a magas szintű publikációk aránya Kínában - egy lakosra jutó - messze meghaladja már az amerikaiit. Miért akarjuk azt, hogy kizáródjunk, és miért akarjuk azt, hogy mi közvetetten értesüljünk arról, hogy mi történik Kínában.

Én magyar - mondjuk, így - értelmiségiként, üzletemberként, szellemi emberként azt akarom, hogy minél több kiváló elménk legyen Magyarországon. Én nem féltém a magyarokat a kínaiaktól, én nem féltém a magyarokat attól, hogy indoktrinálni lehetne őket. Például önt sem lehet indoktrinálni, Pétert sem lehet, a képviselő urat sem lehet. Egyszerűen oda kell állnunk, és szembe kell néznünk azzal a tudással. Tehát Fudan léssen...

Az MCC-re: megint Klebelsbergre utalnék. A legfontosabb dolog egy országban az, hogy gazdálkodjon a tudással. A tudásnak van elméleti része, és van gyakorlati része. A gyakorlatiba beleértem akár a betanított munkát is. Mind a kettőnek meg kell lennie. Ez olyan, mint egy piramis.

Ahhoz, hogy az országnak olyan agilis vezetése legyen, mint amilyen most van, ahhoz ezeket a tehetségeket ki kell keresni, meg kell találni, és képezni kell őket. Ezért nem hiányzik nagyon... Úgy látom, hogy az MCC kiválóan végzi a munkáját, most már Kárpát-medence szélében-hosszában, sőt, Berlintonól Bécsig nemzetközi kitekintésben is, mert ha nem nemzetköziesítünk, akkor provinciálisak maradunk, és azt nem engedhetjük meg magunknak. Ezt szerintem az elnökségi ülésükön vitassák meg: a provincialitás és a nemzetközi versenyképesség problémáját. Egy szép napon, hogyha úgy adódik, lehet, hogy kormányra kerülnek, jó fölkészülni.

Kállai Mária képviselő asszonynak: a kulturális finanszírozásról, illetve közművelődési tevékenységünkről egypár dolgot mondanék. Tovább folytatjuk ezt a 45 járást, 17 kultúrstratégiai intézmény 2600 programot indított el, és 964 településen vagyunk jelen, két és fél millió, 2,4 millió embert érünk már el. Ez szerintem, előrevetve a kultúrpolitikát, ez az egyik legfontosabb dolog. A kultúrpolitikánk lényege, hogy teret és lehetőséget nyissunk, és ahol tehetség fölbukkan és akar előremenni, azt segítsük ebben. A kormány nem fog szülni vagy teremteni tehetségeket, a kormány csak fölismerheti őket, és azokat gondozni kell.

Szabadi István képviselő úrnak: a családtámogatási rendszerünk elképesztően széles körű. Említette az autóvásárlást meg a lakásfelújítást. Lakásfelújításra jön majd egy új program, az autóvásárlást azért szüntettük meg, mert megcsappant a kereslet, de ha megnézi, hogy tavaly, 2022-ben a GDP 4 százalékát, most meg a 4,3 százalékát fordítjuk különböző formákban családtámogatási rendszerre, én nem olyan borúsan látom a dolgot, mint amit ön mond.

Megint statisztikusként azt mondom önnek, hogy amikor a termékenységi mutatót nézi, meg a demográfiai programunk eredményességét, akkor a trendeket nézze, ne pedig egyik évről a másikra. Még egy gyerek születése is kilenc hónap, a felnevelése meg húsz év. A trendeket nézze! 2010-ben volt 1,21 a termékenységi rátánk, most 1,52. Ezt nézze! Ezzel Európa- és világbajnokok vagyunk.

A gyermekvédelmi törvéynél megint: azt a törvényt önök hozták. Én csak betartatom, és én minden törvényt betartatok. És arra hívnám föl a legnagyobb tisztelettel a képviselők figyelmét, hogy amikor nyilatkoznak, hogy az a törvény nem betartandó, egy országgyűlési képviselő... Tehát ilyen 1919-ben volt, amikor a bolsik jöttek. Az Országgyűlés tagja - még akkor is, hogyha nem tetszik neki - nem áthatja alá az Országgyűlés szuverenitását.

Nekem - hogy mondjam? - tényleg problémát okoz, én klasszikus műveltséggel nőtettem föl. Lehet konzervatívnak nevezi, de több ezer évig megvolt, lehet, hogy ez konzervatív, de nem szabad aláásnunk, mert egyszer maguk is kormányra kerülhetnek. Hoznak majd törvényeket, és azt a parlamentben lehet vitatni, de amikor már kint van a Közlönyben, azt be kell tartatni, és mint egyszerű miniszternek, ezt kell tennem. És értelmezhetem - visszatérve Szabadi képviselő úr kérdésére -, de nem értelmezem.

A gyermekvédelmi törvény nem a Kulturális Minisztériumra vonatkozó törvény. Az a teljes magyar életvilágra vonatkozó törvény. Tehát igen, van belső kormányzati

egyeztetés, hogy hogyan is működik ez, majd mindjárt a könyvsomagolás kapcsán még visszatérek.

El fogok merengeni az '56-os múzeumon. Elsőre nem vagyok annyira lelkes tőle, mert '56 az egyik olyan hagyományunk, mai világhírű, vannak már megfelelő helyek, és ha csinálunk egy múzeumot és azt mondjuk, hogy na, akkor ez az '56-os múzeum, akkor tulajdonképpen kihúzzuk azokat a fűgyökereket, amik minden faluban... Tudom, édesapám városában is számon tartják, de elmerengek, jó? Köszönöm szépen. *(Szabadi István: Köszönöm.)*

Még egy dolog: az, hogy új intézményeket hozunk létre, amelyeknek működési finanszírozást adunk, az azért nehéz, mert önök voltak itt a parlamentben annak idején, amikor megváltoztatták azt a törvényt, hogy bizonyos helyi múzeumok kerüljenek önkormányzati tulajdonba. Rengeteg olyan múzeum van, amit az önkormányzatok nem tudnak működtetni, nem tudnak nyitva tartani: képtárak, galériák. Most vissza akarják tenni ránk. Ezekkel kell kezdenünk valamit. Ezen dolgozunk, hogy hogy tudjuk megőrizni.

Mondhatok egy konkrét példát? Mondok. Itt van például Zebegényben a fantasztikus Szőnyi István Múzeum. Fantasztikus anyaga van. Szőnyi párizsi éveiből, meg a későbbiekből, kortársai képei. Egyszerűen Zebegény nem tud olyan marketinget csapni, nem tud annyi jegyárbevételre szert tenni, hogy az működjön. De tudnék a Dunántúlon is mondani, meg a Dél-Alföldön is. Ezzel kell kezdenünk valamit, de annyi pénzből kell főznünk, amennyi van.

Szabó Szabolcs képviselő úrnak: valóban van szekularizáció. Ajánlom önnek Patrick Bracy Bersnak amerikai politikai filozófus munkáját, amelyik azt mondja, hogy tulajdonképpen a woke és a cancel is olyan igénnyel lép föl, mint egy vallási szekta.

Tehát a szekularizmus is vallási kijelentés, az ateizmus is vallási kijelentés. Ha tehát én meghallgatom önt, hogy önnek nem tetszik az, hogy egy miniszter a magyar nemzeti kormány minisztere azt mondja, hogy Isten a maga képére teremtett, nyugodtan mondja el az alternatíváját, hogy nem, nem... És én meghallgatom azt is, hogy mitől van az embernek méltósága? Honnan származik?

Erről elbeszélgethetünk, de szerintem ne menjünk bele abba az amerikai vagy nyugat-európai zsákutcába, hogy bizonyos dolgokat nem lehet kimondani. Mindenki mondja ki, amit gondol, és legyen nyílt vita!

A könyvsomagolás kapcsán. Én hosszú ideig Helikon Könyvkiadó voltam. Tulajdonos is, meg egyéb is. Amikor megvettem, akkor végigtanulmányoztam a világ könyvkiadási praxisait, és rengeteg helyen van becsomagolva könyv vagy az értéke miatt vagy a tartalma miatt. Ebben én nem látok problémát.

Az, hogy egy új törvény alkalmazása időnként értelmezési gondokat okoz, azt teljesen elfogadom. Ne tudja meg, hogy milyen viták vannak, amikor egy-egy új adótörvény bejön, és jönnek a vállalati lobbiszervezetek, hogy hogy kell ezt értelmezni, vagy hogy mit vegyünk ki, mit tegyünk bele. Ez természetes. Ez be fog állni. Új ez a szabályozás. Szerintem be fog állni, meg fogják oldani. Ez a Lírának, a Librinek, mindenkinek - az Alexandrának, ami már nincsen - az érdeke, hogy tiszta helyzet teremtsék.

Az Erasmusnál: nincsen bizonytalanság. És az, amit mond, hogy állami fenntartású egyetemek: én az állami fenntartású egyetemeknek azt mondtam - ezt tavaly is elmondtam -, csak akkor beszélek velük kekvásításról, hogyha azt mondja nekem a rektor, hogy az ő Szenátusának kétharmada hajlik arra, hogy erről komolyan beszéljünk.

Mert a rektorokat három-ötévente váltják. Nem a rektorral konkrét személyként akarok beszélni, hanem az intézmények képviselőjeként.

A Zeneakadémiánál többször elmondtam, soha nem vettem föl Vigh Andrea ex-rektorasszonynak, hogy legyen kekva. Mondtam neki: Kedves Andrea! Ha maga azt mondja nekem, hogy önök akarják, akkor elkezdünk beszélgetni. A BME-vel van egy ilyen beszélgetés, az ELTE-vel nincs ilyen beszélgetés. Ez a kormány a mögé áll oda, amit valaki, valamely szervezet hoz, és ez a kormány észszerűen, racionálisan, a magyar nemzeti érdekek szempontjából mérlegeli a dolgot. Tehát nincs ilyen.

A HUN-REN Magyar Kutatási Hálózatnál a változtatás az lesz, hogy volt egy olyan javaslat, hogy az irányító testülettől az elnökhöz kerüljön át az intézmények megszüntetése, átszervezése, illetve alapítása. Freund Tamás elnök úr barátommal és Gulyás Balázs elnök úr barátommal leültünk. Havonta találkozunk egyébként, és minden ilyen kérdést előveszünk. Észszerű érvek alapján azt mondtuk, hogy ezt nem lépjük meg, úgyhogy ez lesz a változtatás. Néhány orgánom, meg néhány szervezet le van maradva egy fejezettel. A hétvégén kiküldtek szerte a világba egy nyilatkozatot, hogy a magyar kormány sérti az akadémiai szabadságot, és olyan rágalmakat írnak le benne, amiről szó sincs. Ezek 1-2 százalékát képviselik a tudományos kutatóknak.

Azok, akik a Nemzeti Tudományos Tanácsban, a HUN-REN irányító testületében, a Kutatási Kiválósági Tanácsban, a Research Councilban benne vannak, illetve a HUN-REN elnöki testületében, azok ezeket a változtatásokat ismerik, megbeszélték. Ők képviselik, ez körülbelül hatvan ember, a legjobbak, Krausz Ferencről mondjuk Sascha Zehnderig, aki az ETH-nak volt az elnöke tizenvalahány évig, Európa második legnagyobb egyetemének az elnöke. Úgyhogy szerintem ott rendben van. Ez lesz az egyik változtatás.

Simon képviselő úrnak: én is nagyon élveztem a győri látogatást. A rangsorokban úgy állunk, hogy van a világban nagyjából 30 ezer egyetem, abból 11 egyetemünk benne van a felső 5 százalékban, ami nagyon jó, de ennél is előrébb akarunk menni.

Megmondom, miért. Mert az egy főre jutó GDP-ben negyvenvalahányadikok vagyunk a világban. Területben, népességben kilencvenvalahányadikok a kétszáz országból. De az Economic Complexity Indexben rendre tíz-tizenkettedikek vagyunk.

Magyarország exportja olyan komplexitású - és ez nem olyan, nem összeszerelő, amit szoktak mondani - termék, amit nehéz innen elvinni. És ott vagyunk. Nincs olyan természeti törvény, hogy ne tudnánk előrébb kerülni, és innovációban is a Global Innovation Indexben és a European Innovation Indexben is igenis 2030-ra előre kell jutnunk az első tízbe. Vannak olyan országok, akik megcsinálták.

Ha valaki nekem megmondja, hogy milyen természeti törvény van, hogy ezt ne tudjuk megcsinálni, hogyha ez irányba megszervezzük magunkat, és a Neumann János-programmal jó irányba megyünk, akkor ez működni fog. És emellé fölépítjük, amit mondtam, az intézetek, kutatóintézetek, egyetemek és vállalatok együttműködését, ezek az úgynevezett science parkok.

Ebben egy kormányközi bizottság is létrejött, Lantos miniszter úr, Nagy Márton miniszter úr meg az én részvételemmel, és ezekben a science parkokban fizikailag is összehozzuk a különböző szereplőket. Ugyanúgy, ahogy annak idején például a startupoknál és most is csináljuk, összehozzuk őket. A vidéki kulturális intézményrendszer erősítéséről már beszéltem.

Bodó Sándor képviselő úrnak: Köszönöm szépen. Egy dolgot megjegyeznék. A tehetséggondozás, az MCC kapcsán is előkerült. Tavaly meghirdettük a „Köbüki” - a Mézga Gézából Köbüki - programot, és idéntől ezer olyan tanár fog tíz hónapig 75 ezer forintot kapni, akiknek a gyerekei, tanítványai különböző versenyeken győznek, akik példamutató bajnokokat akarnak felmutatni szerte az országban, és úgy választottuk ki őket, hogy megyénként arányos legyen, tehát hogy a budapesti gimnáziumok vagy iskolák ne taroljanak.

Kedves Kálmán Olga képviselő asszonynak: Az Erasmusról beszéltem már valamennyire. L. Simon Lászlóról ami mondanivalóm volt, elmondtam. Nekem be kell tartatnom a törvényeket.

Az a helyzet, tegnap voltam a visegrádi várban az unokáimmal. Jó nagy szél volt. Bemutattam a közigazgatási kártyámat, ami egy sárga lapocska, van rajta egy pecsét, hogy 2023-ban... Lehet, hogy a 24-es már nem lesz meg, ahogy Hiller képviselő úr mondta... Elkérték a személyimet, hogy én vagyok-e az. Meg tudják tenni? Ugyanúgy az alvállalkozókkal is érvényesíteni kell, hogy tartsák be a törvényeket. Nem tudok mást tenni.

L. Simon igazgató úrral többször konzultáltunk. Ő azt mondta, hogy ezt a törvényt nem tudja betartani, betartatni. Mi lenne, ha egy hadsereg főtisztje azt mondaná a vezérkarfőnöknek, hogy hát, bocsi, én nem tudom ezt betartani. Vagy akár egy atomerőműben vagy egy vállalatnál. Nem lehet ezt másképpen.

Vidnyánszky Attilánál pedig arról van szó, hogy folyik a rendőrségi vizsgálat, folyik egy belső vizsgálat. Volt olyan idő a történelemben - a nagy francia forradalom, az úgynevezett tanácsköztársaság, a kommunista idők -, amikor már meg volt írva az ítélet, mielőtt a vizsgálat lezajlott volna. Én nem vagyok sem kommunista, sem bolsevik, én megvárom a vizsgálat eredményét.

Vinnai képviselő úrnak: A felvételi átalakításában megint csak érvényesítettük azt, hogy a magyar gazdaság hozzáadott értéke szempontjából fontos területek kiemelődjenek: matek, műszaki tudományok, mérnöki tudományok, informatika, agrártudomány, orvostudomány, pedagógia. Például a pedagógusképzésben úgy alakítottuk át a rendszert, hogy az 500 pontból 100 pont diszkrecionális az egyetemek részére. Minden egyetem részére egyébként, tehát az államiak részére is.

Ennek az lett a következménye, hogy nagyon érdekes szempontokat raktak föl, mindenesetre az átlagpontoszám, ahogy fölvevők a hallgatókat, növekedett. A pedagógusoknál 74 százalékkal nőtt a jelentkezők száma, és a legcsodálatosabb, hogy egyébként Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár megyékben eklatánsan bevezettünk új pedagógusképzési dolgokat.

Képzeljék el, hogy korábban olyan volt, hogy ha valaki mérnök volt, annak öt évet kellett volna tanárképzőre járni, hogy taníthasson. Most az van, hogy két év alatt ezt megteheti, mert a fizikai tudása már megvan, valószínűleg többet tud, mint az ott tanítók. Pedagógiai tudással kell fölverteznie magát.

Bevezettük, úgy, ahogy régebben volt a középiskolás, technikumi óvónőképzést. Az nem megőrző. Ha megnézik, a szakképzésből idén sokkal többen mentek tovább az egyetemre, és ezért van jól az, hogy nálam van a felsőoktatás és a felnőttképzés.

Olyan országban élünk, képzeljék el, hogy idén tavaszig egyetemeken felnőttképzést nem csinálhattak. Ezt is megváltoztattuk. Én gyakorlatias ember vagyok, és odahallgatok. Ha önöknek van jó ötletük, azt nagyon szívesen alkalmazzuk is.

Hiller képviselő úrnak: Konfliktus, vagy rendszerhiba? Szerintem ez a kultúraváltás folyamata. Változnak ezek az elemek, amiket így körülírtam, és ehhez mindenki alkalmazkodik. És mivel a kultúra szférájában személyiségek vannak, ezek nagy gőzfelhővel zajlanak. Én ezt jó dolognak tartom. Ennek a rendszernek ki kell fornia magát. Én nem fogok diktálni.

Mondta ezt a kultúrpolitikát. Én nem fogok támogatni, tűrni, tiltani, sőt, mondott egy negyedik „t”-t is, ez nagyon tanulságos: támadni. Nem támadok én senkit sem. Mindenki csinálja, amit akar! Ennek a kormánynak van egy filozófiája: Isten, család, haza, magyar szabadság. Egyéni szabadság minden magyarnak, és alkotmányos szabadság. Ez a kultúrpolitika. Ennyi!

És egyébként pedig mindenki azt ad elő, mindenki azt állít ki, amit akar, olyan életstílust él, olyan preferenciák alapján rendez be az életét, ahogy akarja. A

kultúrpolitikának a kiválóság a célja, ez az akadémiai kiválóság az egyetemeinken; megyünk előre.

Innovációban, ahogy mondtam, a Neumann-programmal megyünk előre. Kultúrában, ha majd megnézi, hogy jövőre gyakorlatilag szinten marad minden meglévő finanszírozás - mert volt egy finanszírozás - az intézményeinknél, de úgy tűnik, hogy tudunk néhány nagy, hazai és nemzetközi projektet is finanszírozni, ami azért fontos, mert megint: provincialitás vagy nemzetköziség. Most nem a bolsi értelemben, hanem a nemzetközi téren való megjelenésben.

És lesz néhány olyan - mondjuk így - zászlóshajó projekt, ami kifejezi ezt a magyar géniuszt, és érthető külföldön is. Tehát az, ami a zenénkben megvan. Lisztnek mondjuk hallgatom a Magyar rapszódiait, és mellé olvashatom az ő fantasztikus elmélkedéseit az osztrák, német, magyar identitásáról és a többről, de ha azt valaki hallgatja, akkor érzi benne az 1100 évet. És ezeket kell lehetővé tennünk. Ilyen egyszerű a programunk.

Tehát tőlem ne várja, mint az MSZMP KB-ban, hogy kultúrpolitikai kiskátét adtak ki, hogy mi az a kultúra, meg mit kell csinálni. Nem. Isten, család haza. Tehát ez egy filozófiai kör!

Tehát nekünk nem kell kitalálni a kanálban a horpadást, itt vagyunk ebben a zsidó-keresztény kultúrában. Gyorsítanom kell? *(Elnök: Nem.)* Jó.

Ha cselekvőképesen akarok tartani egy közösséget, ahhoz kell valamilyen közös felfogás és közös cél. Hamvas Béla azt mondta, hogy a világ legtökéletesebb sportja a futball, mert 11 férfi zárt pályán egy célért tud küzdeni. A modern világban nem tudunk egyért, de a legkisebb közös nevező az, hogy magyarok vagyunk, magyarul beszélünk, magyar kultúrában nőttünk föl, és minden más kultúrát is megbecsülünk. Én aztán mondhatom, mert szerteszét dolgoztam a világban, meg fordítok, írok, ezzel foglalkozom, de kell valami magva legyen az életünknek, és a magva az a kötődés, a valahova tartozás.

Én emlékszem még, amikor Hiller képviselő urat megpurgálták a Szocialista Pártban, mert azt mondta, hogy van értelme a nemzeti szempontokra odafigyelni... *(Dr. Hiller István: Igen, de akik megpurgáltak, már nincsenek, én meg még mindig itt vagyok... - Derűltség.)* Ennek örülök. Ennek nagyon örülök! Tehát most már értem, hogy honnan jött a támadó szó. Gratulálok, nagy taktikus! *(Dr. Hiller István: Így van!)*

És Tóth Endre képviselő úrnak meg mondom, hogy az egy hosszú évekig tartó projekt volt, amíg azok az emberek onnan kikerültek, tehát a Fudannál is nem egy évet kell számolni.

Hogy a gazdaság és a politika után elfoglaljuk-e a szellemi teret? Ahogy mondta a képviselő úr, teljesen egyetérttek: egy szellemi teret nem lehet elfoglalni, az ugyanolyan, mint a politikai tér. Tehát, ha szabad így mondanom, a politikai teret nem a Fidesz foglalta el, hanem önök nem képesek elfoglalni így. Hát, foglalják el! Ki akadályozza meg, hogy megszervezzék maguknak? Ki akadályozza meg? Önöket nem eltűrik, önök a demokratikus rendszer része. Sok sikert kívánok! Szervezzék meg maguknak!

Engem nem foglalkoztat az, hogy ki mit gondol, vagy milyen művészeti alkotást alkot. Szurkolok, hogy az maradandó élményt hozzon, és még jobban szurkolok, ha ez a magyar nemzeti 1100 éves kultúrába beleilleszkedő, de egyébként se nem támadom, se nem tűröm, se nem tiltom. Nem tud semmi olyat mondani, hogy én valamit betiltottam volna, vagy hogy eltűrtém volna. Nem is értem a tűrésfogalmat; az egy fülledt, kommunista dolog volt, amikor Aczél György köpönyegét kellett megérinteni és az volt a nagy hír, hogy ki mehetett föl a Szent István parki lakásába meg a Fehér Házba. Ott álltak és nézték, hogy huh, ez most a Szűrőshöz megy, meg nem tudom én,

kihez? Milyen dolog ez? Én transzparensten dolgozom. Mindenki tudja, hogy kivel találkozom, még az Indexnek is elmondtam.

Tehát hangsúlyozom, a nemzet, a kötődés, a valahova tartozás fontos; anélkül olyanok lennénk, mint a por a szélben. Vagy ajánljanak valami olyat, ami ehhez hasonló és 1100 éves. De az, hogy valaki cancelölje, eltörölje a meglévő kötődéseket, olyan nincs! Nem tudom elfogadni.

És az értékmentesség. Ha megengedi, képviselő úr, majd meghívom egy kávéra. Én weberiánus vagyok. Az értékmentesség csak azt jelenti, hogy van bizonyos célom, és megnézhetem azt, hogy azt célhatékonyan el tudom-e érni. És előtte az a kérdés, hogy mit akarhatok, és azon belül mit akarjak. Ez a mi kultúrpolitikánk lényege. Mit akarhatunk? Akarhatjuk azt, hogy ez az ország még 1100 évig itt legyen; hogy legyen egy olyan kultúra, egy családpolitika, ami ezt fenntartja. Akarhatjuk, hogy ez a zsidó-keresztény alapokra épüljön. Akarhatjuk, hogy a szabadság lehetőségét egyénileg biztosítsuk. Akarhatjuk azt, hogy megőrizzük az alkotmányos szabadságunkat mindenféle külföldi beavatkozási kísérlettel szemben. És akarhatunk mást is.

Mi, a Fidesz, a magyar nemzeti kormány, mi ezt akarjuk, és hogy ezen belül milyen eszközöket tudunk alkalmazni, az megvan. Azt mondtam a múltkor a képviselő úrnak, az én nagyapám a Népszavát járatta, ő szociáldemokrata volt; le is darálták őket. Tehát én azt mondom: ha van alternatív ötletük ehhez képest, hogy zsidó-keresztény hagyomány, Isten-család-haza, magyar szabadság, egyéni és alkotmányos szabadság, álljanak elő, menjenek el budapesti színpadokra, menjenek el vidéki színpadokra, győzzék meg az embereket, szerezzenek parlamenti többséget, és remélem, hogy akkor ön lesz a koalíció vezetője, mert tudok olyanokat is, akik tönkretennék ezt az országot. Isten óvja meg attól az országot, hogy ezt feladjuk, de ez vitatható, demokrácia van. Vitassák, szervezzék meg magukat, sok sikert kívánok!

És ígérem... Az nagyon jó metafora, amit mondott, hogy ez helyzetjelentés, úti jelentés, és nagyon nagy örömmel vagyok itt. Hogy kik irányítják az országot meg a kultúrpolitikát? Vegyük először is a gazdaságot. A gazdaságban azoknak az embereknek, akik erős parancsnoki pozíciót foglalnak el, a vagyona, a nemzetközi hálózata eltörpül a csehek, a lengyelek, még a románok mellett is. Tehát ön beszélhet bárókról, iparbárókról, vagy a kultúrában bárókról. Én, mivel történész vagyok, képviselő úr, az Árpád-ház utáni időszakról beszélnék, ahol volt egy átmeneti időszak, ahol bárók voltak, de utána rendet kellett tenni, mert különben az ország nem lett volna cselekvőképes. És akkor jött az Anjou Károly Róbert, akinek az édesanyja Árpád-házi Mária volt, akit 700 éve temettünk el, Nápolyban temették el. Tehát lehet őket bárónak nevezni; én a kultúrában nem ismerem bárókat. Tehát én úgy látom, hogy ezek nagyon jó, hozzáértő szakemberek, vezetőnek is jó a zömük, és nagyon sok embernek van művészi teljesítménye, de báróknak semmiképpen nem nevezném őket. Nekem még semmilyen problémám nem volt semmilyen ügyben az intézményvezetőinkkel, már azzal a 94-gyel, aki hozzám tartozik. Nagyra becsülöm őket.

És végezetül elnök úrnak a két kérdésére: a Katona József Színház fővárosi fenntartású. Nem is tudom, amikor én megláttam, hogy egy politikai pártnak adnak olcsóbb jegyeket, akkor hüledeztem, és tényleg megnéztem a naptáramat, hogy milyen évben vagyunk? Mert arra emlékszem, amikor ebben az országban volt nominálisan 800 ezer kommunista párttag, és nekik külön előjogaik voltak, az aligai üdülő, meg olyan boltok, ahol ők vásárolhattak, de hogy ez 2023-ban megtörténhet! Nem tudom, ott a jegyszedőt vagy valakit elbocsátottak, hát, hallatlan! Hüledezem, fel vagyok háborodva!

A latin nyelv nagyon fontos. Megint csak Klebelsberg Kunó mondta, hogy az iskoláinkban ahhoz, hogy Trianon után ez az ország helyreálljon, erkölcsstant és klasszika-filológiát kell tanítani. Úgyhogy ennek Pintér miniszter úrral nekiállunk,

teljesen egyetérték elnök úrral, hogy nemcsak az orvosi tudományokhoz, hanem egyáltalán az általános műveltséghez ez hozzátartozik, némely pártok neve is a latin gyökből van. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönjük szépen, miniszter úr. Köszönjük szépen miniszter úrnak és az államtitkároknak, hogy a meghallgatáson jelen voltak...

CSÁK JÁNOS kultúráért és innovációért felelős miniszter: Bocsánat, egyet rosszul mondtam: nem 213 akadémikus van, hanem a kuratóriumok kétharmada akadémikus. Bocsánat! Ilyen jó a csapatom!

ELNÖK: Köszönjük a pontosítást, és még egyszer köszönöm a részvételt. Miniszter úrnak, államtitkár asszonynak, államtitkár úrnak további szép napot, jó munkát kívánok! Nem biztos, hogy ilyen körben találkozunk, úgyhogy egyúttal mindenkinek áldott ünnepeket! Köszönjük szépen.

Egy perc technikai szünetet tartunk, amíg a helycsere megtörténik, illetve ha valakinek szükségeltetik kimenni.

(Szünet: 11.20 - 11.24)

Dr. Cseh Gergő Bendegúz, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára főigazgató-jelöltjének kinevezés előtti meghallgatása a 2003. évi III. törvény 8. § (5) bekezdése alapján

DR. PÓSÁN LÁSZLÓ, a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Folytatjuk ülésünket. Következik dr. Cseh Gergő Bendegúz, az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára főigazgató-jelöltjének kinevezés előtti meghallgatása a 2003. évi III. törvény 8. § (5) bekezdése alapján.

Tisztelt Bizottság! A szakmai programot és a vezetői koncepciót mindenki megkaphatta. A pályázóval kapcsolatban annyit meg kell jegyezni, hogy az elmúlt hét évben is ő vezette a levéltárat, tehát nem ismeretlenül van itt. Arra kérem akkor Cseh Gergő Bendegúz urat, hogy egy-két szóval kiegészítésként az elképzeléseit ismertesse, majd ezt követően van mód hozzászólni. Parancsoljon!

Dr. Cseh Gergő Bendegúz bevezetője

DR. CSEH GERGŐ BENDEGÚZ főigazgató-jelölt (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára): Tisztelt Elnök Úr! Képviselő Hölgyek és Urak! Köszönöm szépen a lehetőséget és a meghívást. Azt hiszem, hogy a szakmai programban és a vezetői koncepcióban legjobb tudomásom szerint megpróbáltam összefoglalni minden olyan kérdést, amely a levéltár jelenlegi állapotára vonatkozik, illetve a jövőbeni fejlesztési elképzeléseimet tartalmazza, de azért néhány hangsúlyt hadd helyezzek most itt el ebből a harminc oldalas dokumentumból, vagy néhány pontot hadd emeljek ki, amit különösen fontosnak vélek.

Egyrészt az elkövetkezendő hét évben meghatározó fontosságúnak gondolom, hogy azt az intézményfejlesztési stratégiát, amelyet elkezdtünk 2020-ban és 26-ig terveztünk megvalósítani, azt be tudjuk fejezni. Ennek legfontosabb elemeit, bizonyos elemeit már bevezettük. A levéltár legfontosabb szolgáltatásai már teljes mértékben online, ügyfélkapun keresztül elérhető.

Ezen a területen három olyan nagy lépést emelnék ki, amelyre mindenképpen készülünk. Az egyik a levéltár központi adatbázisának és nyilvántartásának teljes megújítása. Ez a jövő évben kerül elvileg bemutatásra. Egy másik nagy fejlesztés, hogy egy olyan platformfüggetlen számítógépes rendszert építünk, amely a mostani

nemzetbiztonsági szolgálatok elektronikus iratait hosszú távon, platformfüggetlen módon tudja archiválni és megőrizni, illetve ami különösen érdekes, hogy ami Magyarországon és nemzetközi területen is kurrens kutatás, hogy a mesterséges intelligenciát, a kézírásfelismerés technológiáját hogyan tudjuk alkalmazni levéltári iratok feldolgozásában. Ezek ennek a hétéves stratégiának a legfontosabb pontjai, ezeket szeretnénk befejezni.

A másik hangsúlyos pont, amit kiemelnék, a nemzetközi kapcsolataink. Ebben viszonylag hatékonyan tudott működni a levéltár az elmúlt években, de tovább bővítjük azokat a kapcsolatokat, ahol magyar vonatkozású állambiztonsági anyagot vélünk felfedezni vagy tudjuk, hogy van és hazahozható.

Nem olyan régen a Moldovai Köztársasággal írtunk alá egy együttműködési megállapodást, amelynek eredményeként remélhetőleg az ott nyilvántartásba vett és a KGB-iratokban fellelhető magyar vonatkozású, az előzetes felmérés szerint négy-hatezer magyar hadifoglyot vagy málenkij robotost vittek Kisinyovba, és az ő irataikat tudnánk megszerezni. De így folytatjuk a romániai, ha a háborús helyzet megengedi, akkor az ukrainai iratfeltárást, illetve természetesen a társintézményeikkel, Németországgal, Szlovákiával, Csehországgal is ilyen iratfeltáró együttműködéseket tervezünk végrehajtani.

A harmadik súlypont, amit szeretnék kiemelni, hogy a levéltár tudományos munkájának területén most már talán így huszonhat évvel az intézmény alapítása után eljutottunk oda, hogy egy kézikönyv formájában össze tudjuk foglalni, hogy mi az, amit az állambiztonság történetéről, szervezetéről, működéséről, módszereiről tudhatunk, és amelyek már viszonylag időtálló információnak számítanak. Ezért is beszélek kézikönyvről, mert akkor szoktak kézikönyvet kiadni, amikor annyira már leülepszik a tudás, hogy ne kelljen évente megújítani. Ennek a hét évnek a tervei között szerepel, hogy egy ilyen, mostani terveink szerint háromkötetes kézikönyv formájában összefoglaljuk azt, amit az állambiztonság, államvédelem létrejöttéről, működéséről, szervezetéről tudni lehet és érdemes.

Elnök úr, körülbelül ennyit szerettem volna bevezetőként vagy magyarázatként hozzáfűzni a koncepcióhoz. Köszönöm a szót.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Kíván-e valaki hozzászólni, kérdést feltenni? *(Jelzésre:)* Szabadi képviselő úr, parancsoljon!

SZABADI ISTVÁN (Mi Hazánk): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Főigazgató Úr! Az elmúlt három évtizedben - ami most már több, mint három évtized - még mindig nem történt meg az állambiztonsági múlt, így többek közt az ügynöklisták feltárása, a pártállami vezetők elszámoltatása, és a közéletből való kitiltása, valamint a kommunista luxusnyugdíjak megvonása.

Tulajdonképpen a Mi Hazánk Mozgalom legfontosabb antikommunista programja három követelése ez, de azért szeretnék még arra rávilágítani, hogy még mindig nem kutathatók a történészek által sem a BM „Különösen fontos!”, „Titkos!” minősítésű hálózati személyei, továbbá az Információs Hivatal által kivett 19. mágnesszalag, amely a hírszerzés állambiztonsági hálózati személyeit tartalmazza, az egykori BM III/II. Csoportfőnökség teljes hálózati állományát, valamint a kutatók számára sem nyilvános, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat, az egykori MNVK 2. Csoportfőnökség 1990 előtti hálózati adatbázisa, amelyben ügynökök ugyebár megnyertek - idézőjelben - néven szerepelnek. Harminchárom évvel a rendszerváltás után már idejétmúlt a rájuk vonatkozó különleges titoktörvény, ezért kérdzem főigazgató urat, hogy hajlandó-e végre a kormány nyilvánossá tenni a kommunista állambiztonsági múlt aktáit, és nyilván nagyon fontos, hogy az állambiztonsági

Szolgálatok Történeti Levéltárának főigazgatója ebben partner kell hogy legyen, illetve ott kell hogy legyen, hiszen rajta is múlhat, hogy ezek mondjuk nyilvánosságra kerülhetnek-e. Tehát ezek be vannak-e tervezve a jövőt illetően? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e további felvetés? Szabó Szabolcs képviselő úr, parancsoljon!

SZABÓ SZABOLCS (Momentum): Köszönöm szépen. Inkább technikai jellegű kérdésem lenne, bár valószínűleg az ön munkájának ez egy fontos része lesz. A beszámolóban benne van, hogy hány folyóirat-méternyi szabad kapacitásuk van még. Azt meg is jegyzi ott, hogy ez most még soknak tűnik, de mivel valószínűleg egyre intenzívebb lesz a biztonsági szolgálatoknál az irományok feloldása, ezért arra számít, hogy most dömping lesz majd a következő ciklusban. *(Dr. Cseh Gergő Bendegúz: Reménykedem!)* Igen.

Van-e arra becslése, hogy ez nagyjából mennyi lehet mondjuk a következő 7 évben, mire számít, és infrastruktúra-fejlesztési oldalról vajon ez hány folyóirat-méternyi plusz helyet igényel? Tehát hogy képzeljük ezt el, hogy az ön munkája egy teljesen új nagy raktárépítés lesz, vagy ezt meg tudják oldani valamiféle átszervezéssel? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e további kérdés? *(Jelzésre:)* Simon képviselő úr, parancsoljon!

SIMON RÓBERT BALÁZS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm. Én is inkább egy gyakorlatias kérdést szeretnék feltenni. Ha valaki szeretne ott kutatni, akkor ez hogy tud megtörténni? Tehát saját maga kér időpontot, vagy valakit, egy szakembert megkér, aki megnézi az órála megjelent korábbi írásokat? Tehát technikailag vagy a gyakorlatban hogy történhet önként egy külsős részéről történő kutatás, információszerzés? Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e további kérdés? *(Nincs ilyen jelzés.)* Akkor csak szeretném megjegyezni, hogy amit Szabadi képviselő úr kérdezett, az azért nem releváns, mert ebben Cseh Gergő Bendegúz főigazgató úr nem kompetens, tehát magyarul a titokfeloldás nem a levéltár hatáskörében van. *(Szabadi István: De a kutatás igen!)* A kutatás igen, viszont ön azt kérdezte, hogy mikor oldják fel a különböző titkosításokat. Erre vonatkozóan tudom mondani, hogy ebben főigazgató úr biztos, hogy nem lesz kompetens, mint ahogyan abban sem, hogy a kormány szándéka ilyen szempontból micsoda. Ezt csak azért jelzem, hogy legyen kedves majd a későbbiekben az ilyen típusú kérdést az illetékesnek intézni, a titokgazdának, vagy éppen a kormány képviselőjének, ha jelen van, de itt az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára főigazgatójáról beszélünk és az ő pályázatáról, tehát ami a levéltár működéséhez kapcsolódik, az értelemszerűen a kompetenciájába tartozik, az azon kívüli kérdésekben pedig nem lehet illetékes.

Egyetlenegy dolgot szeretnék én is megkérdezni, ami ugyan nagyon részletkérdésnek tűnik, de bevallom őszintén, nem tudom, hogy ezek megjelentek-e már a levéltári feldolgozásnak bármilyen szintjén, vagy sem.

A rendszerváltás előtt hosszú-hosszú évtizedeken keresztül a felsőoktatási intézmények mindegyikében voltak úgynevezett elhárítótisztek, akiknek a munkahelye is az adott felsőoktatási intézmény volt, de nyilván nem az egyetemi hierarchiába tartoztak bele, nem a rektor vagy a dékán volt a foglalkoztatójuk és így tovább. Ezekkel kapcsolatosan a különböző jelentések merre lehetnek? Tehát bekerültek az

Állambiztonsági Szolgálatok Levéltárába, vagy esetleg az egyetemi iratmennységben kell keresni? Mert van olyan egyetem, ahol van saját levéltár, és van olyan egyetem, ahol az iratok eleve kikerülnek a levéltári rendszerbe. Onnan be tudnak-e kerülni mondjuk az állambiztonsághoz, vagy ennek más rendszerezési logikája van? Tehát erre csak abból a szempontból lennék kíváncsi, hogy az ilyen vonatkozású adatfeldolgozások elindultak-e már? Köszönöm szépen.

És akkor megadom a szót főigazgató úrnak, mert további észrevétel nem volt a képviselők részéről. Tessék parancsolni!

Dr. Cseh Gergő Bendegúz válasza

DR. CSEH GERGŐ BENDEGÚZ főigazgató-jelölt (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára): Köszönöm a kérdéseket. Megpróbálok sorba menni. Bár elnök úr jelezte, hogy a törvényalkotás és a visszaminősítés nem tartozik az én hatáskörömbé, ez valóban igaz, köszönöm a kiegészítést, de azért Szabadi képviselő úrnak hadd mondjam azt, hogy a levéltár is érdekelt abban, hogy minél több iratanyag kerüljön át az intézménybe, már ha el tudjuk helyezni őket.

Tehát mi abban biztosan partnerek leszünk, hogy minél több iratanyag minél hamarabb felülvizsgálatra kerüljön és a levéltárban kutathatóvá váljon. Tehát ilyen értelemben én ezt ennél az asztalnál is felajánlom, a szolgálatokkal rendszeres kapcsolatban vagyunk, tehát nekik folyamatosan jelezzük, hogy mi abban vagyunk érdekeltek, hogy minél hamarabb történjenek meg a felülvizsgálatok. Én nagyon remélem, hogy ebben a bizottságban is hamarosan be tudok számolni majd egy nagyobb mennyiségű iratátadásról. Erre mi is még csak szóbeli ígéretet kaptunk, de nagyon remélem, hogy ebben partnerek tudunk lenni. Valóban, mi támogatjuk.

Az pedig, hogy mit hoz nyilvánosságra a levéltár, ott pedig szintén a törvények határozzák meg a lehetőségeinket. Azt hiszem, mi legalábbis abban a reményben dolgozunk, hogy a lehető legmesszebbmenőkig kihasználjuk a törvény adta lehetőségeket, és akkora nyilvánosságot biztosítunk, amit még nem tilt a törvény.

Szabó képviselő úrnak hadd jelezzem, hogy 440 folyóméter szabad kapacitásról beszéltem a levéltárban, ez 10 százalék körül van a mostani iratanyagunkhoz képest. Ennél már most többet jeleztek a szolgálatok, hogy több iratot szeretnének átadni. Amikor a szakmai bizottságban erről beszéltem, akkor az Országgyűlés Hivatalának főigazgatója, Such úr jelezte, hogy partnerek tudnának lenni abban, hogy bizonyos elhelyezési kapacitásokat az Országgyűlés Hivatala fel tudna ajánlani a levéltárnak. Meg kell mondjam, eddig az volt az alapvető elképzelésünk, hogy egyetlen szál iratot sem viszünk ki a levéltár épületéből, pont azért, mert itt tudjuk garantálni azt, hogy ami nálunk van, ahhoz más nem fér hozzá. Ha ennyire szorít a cipő, akkor el kell gondolkodnunk azon, hogy esetleg bizonyos könyvtári anyagokat vagy olyan, kevésbé bizalmas, kevésbé érzékeny információt tartalmazó adatokat esetleg, ha kellően garantálható biztonságú őrzött helyet tudna nekünk felajánlani az Országgyűlés, azon el kell gondolkodnunk, hogy oda esetleg el tudnánk vinni anyagokat.

A kutatási lehetőségek, Simon képviselő úr. A levéltári anyag többféleképpen hozzáférhető. Nem egészen volt egyértelmű számomra, hogy milyen kutatásra gondolt. Elmondom, hogy alapvetően milyen módjai vannak az iratok megismerésének.

Az elsőt mi úgy nevezzük, a törvény úgy nevezi, hogy betekintés, amikor valaki a saját magára vagy a családjára vonatkozó iratokat kéri. Ezt a törvény nem kutatásnak tekinti, hanem betekintésnek. Ez borzasztó egyszerű: a levéltár honlapján keresztül egy ügyfélkapus eléréssel bárki igényelheti magára vagy elhunyt egyenesági hozzátartozójára. Tehát ha ön például a nagypapájára vagy a papájára szeretné kikérni ezeket az adatokat, akkor a levéltár honlapján keresztül, az ügyfélkapun keresztül kitölt

egy kérdőívet, a levéltár elvégzi a feladatát, és meg fogja kapni a választ. Egyelőre postán tudjuk elküldeni az elkészült iratanyagot.

Az is a fejlesztés része lesz, hogy majd egy idő után ezt is le lehet tölteni online, de egyelőre postán fogja megkapni. Ez az első módja.

A második mód egy tudományos kutatás, amikor valaki nem a családjára, hanem egy konkrét témára szeretne kutatni. Itt a tudományos kutatáshoz szükségeltetik egy támogató állásfoglalás. Ez inkább csak a személyes adatok megismerésének a könnyítését szolgálja.

Itt a praktikum úgy néz ki, hogy a kutató kijelöl egy témát, készít egy kutatási tervet, szerez hozzá egy támogató intézményt. Ez lehet egyetem, könyvtár, múzeum, tehát bármilyen tudományos kutatást végző közfeladatot ellátó szerv. Ad egy támogatót, és onnantól kezdve a levéltár intézi a dolgait. Ön pedig szintén online formában a már elkészített anyagokat elérheti. Tehát van e-kutatás is és e-ügyszolgálat is.

A harmadik lehetőség pedig, amit mostanában gyakran igénybe vesznek vagy többet vesznek igénybe, hogy a törvény biztosít egy lehetőséget minden állampolgár számára, hogy a közszereplők egykori hálózati vagy állambiztonsági érintettségét megismerje. Ennek pedig az a gyakorlati módja, hogy minden személyes érintettség vagy érdekelttség nélkül bárki olyan szereplőről kikérheti az adatait, aki közfeladatot vállal vagy ilyen feladatra jelölték.

Most a törvény többé-kevésbé meghatározza, hogy mi a közfeladat ellátása, és akkor mondjuk valaki szeretné tudni, hogy iksz - most mondok egy példát - polgármesterjelölt, parlamentiképviselő-jelölt vagy egyéb közfeladatot ellátó személy volt-e valamilyen kapcsolatban az állambiztonsággal, akkor a levéltár honlapján keresztül benyújthat egy ilyen kérelmet, mi ezt kikutatjuk. És, hát van itt egy kis anomália a törvényben, hogy ugyanakkor föl kell hívnunk az illető képviselőt arra, hogy nyilatkozzon, hogy elismeri-e a közszereplői mivoltát.

Nem tudom, gondolom, az itt ülők közül is van, aki találkozott már ilyen felhívással, hogy a törvény ezt az eljárást mondja, és amikor mi megkapjuk a nyilatkozatot, akkor kiadjuk a vonatkozó iratokat. Gondolom, hallották, hogy most vannak viták ekörül is. Két konkrét peres ügy is van ebben a témában.

Tehát ez a három alapvető lehetőség van az iratanyag megismerésére, illetve van egy olyan kör, az iratoknak egy olyan köre, amihez semmiféle külön engedély vagy felhatalmazás nem szükséges. Ezek a személyes adatokat nem tartalmazó vagy már lejárt védelmi idejű iratok.

A levéltár a honlapján fokozatosan teszi közzé ezeket, amihez bárki hozzáférhet. Például a mi honlapunkon százával vannak olyan dokumentumok, parancsok, utasítások, amelyek segítik a korszak megismerését, de nem sértenek személyes adatokat vagy adatvédelmet. Nem tudom, ez kielégítő válasz volt-e.

SIMON RÓBERT BALÁZS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Korrekt, precíz válasz volt. Köszönöm.

DR. CSEH GERGŐ BENDEGÚZ főigazgató-jelölt (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára): Elnök úr kérdésére, hogy az egyetemeken hogy működött, vagy mi van elhárítótisztek iratanyagával és jelentéseivel.

Ez a fajta adatszolgáltatás vagy információszerzés nem az egyetemi közeg sajátja volt. Ugye, az egyetemeknek voltak tartótisztjei, és a tartótiszteknek meg voltak hivatalos kapcsolatai, és sajnos - sajnos, nem sajnos, ez egy módszertan - voltak alkalmi operatív kapcsolatai.

Ugye, ezt úgy kell elképzelni - bár én magam nem vagyok tartótiszt, csak az iratokból látom -, hogy van egy BM-tiszt, akit megbíznak mondjuk az ELTE vagy egy másik egyetem tartásával. Akkor ő ott fölkeresi a hivatalos kapcsolatokat, általában ez a személyzetis volt annak idején, vagy pedig kiépít olyan alkalmi kapcsolatokat, akik titokban együttműködnek vele, akik nincsenek formálisan hozzákapcsolva, de bizonyos ügyekben tudja, hogy számíthat a segítségükre.

Ugye, nagyon egyszerű példa, hogy a rendszerváltás előtt ha valahol szerveződött az egyetemen valami rendszerellenesnek tűnő csoport, akkor a tartótiszt megkereste a személyzetist, aztán megkereste az alkalmi kapcsolatokat, és egyrészt információt szerzett, aztán hogyha már bizonyítható volt az ügy, akkor pedig rajtuk keresztül intézkedett. A legegyszerűbb volt a személyzetisen keresztül intézkedni a tartótisztnek, ezt, gondolom, nem kell túlmagyarázni, hogy hogy zajlott egy ilyen.

Ezek az iratok nálunk vannak, jó? Tehát ez nem az egyetemi iratkezelés része, nem az egyetem döntése és az ő kompetenciájuk volt, hanem a BM-é. Úgyhogy az iratanyagokat nálunk kellene keresni.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Tisztelt Bizottság! A jelöltről döntenünk kell, úgyhogy szavazás következik. Kérem, hogy aki támogatja dr. Cseh Gergő Bendegúz kinevezését, kézfelemeléssel jelezze! *(Szavazás.)* Ha jól látom, 15 igen. Ki az, aki nem támogatja? *(Nincs jelzés.)* Tartózkodás? *(Szavazás.)* Egy.

A bizottság 15 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 1 tartózkodás mellett támogatta. Gratulálunk, és további jó munkát kívánunk, egyúttal pedig áldott ünnepeket! Köszönjük szépen a megjelenését.

DR. CSEH GERGŐ BENDEGÚZ főigazgató-jelölt (Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára): Köszönöm a meghívást, és a bizottságnak is további jó munkát kívánok.

ELNÖK: Köszönjük. Tisztelt Bizottság! Mielőtt berekesztenénk a mostani ülésünket, egy dolgot szeretnék még jelezni. Kollégánknak, Gyetvänné Zweig Zsuzsanna februártól nyugállományba vonul, és hamarosan elkezd a felmentési idejét tölteni, úgyhogy ebből az alkalomból szeretnénk köszönteni őt és elbúcsúzni; és annyit megjegyezni, hogy '95-től 2012-ig a témához kapcsolódó, különböző néven futó minisztériumoknak a parlamenti titkárságán dolgozott, 2012-től pedig ezen bizottság mellett.

Úgyhogy köszönjük a munkáját, és megérdemelt pihenéséhez jó egészséget, és sok boldogságot családja körében. Köszönjük szépen. *(Taps. - Az elnök egy csokor virágot, dr. Vinnai Győző egy ajándékdobozt ad át a nyugdíjba vonulónak. - dr. Vinnai Győző: Köszönjük az áldozatos munkáját.)*

GYETVÁNNÉ ZWEIG ZSUZSANNA: Köszönöm szépen. Húha, erre nem számítottam. Köszönöm szépen.

DR. VINNAI GYŐZŐ (Fidesz): Jó meglepetést okozni.

GYETVÁNNÉ ZWEIG ZSUZSANNA: Igen, köszönöm. *(Közbeszólások: Mi köszönjük szépen.)*

ELNÖK: Köszönjük még egyszer, kedves Zsuzsanna.

GYETVÁNNÉ ZWEIG ZSUZSANNA: Bocsánat én is szeretnék szólni. Köszönök szépen minden segítséget, és kívánok önöknek a továbbiakban is jó munkát és kellemes légkört itt, a bizottságban. *(Közbeszólások.)*

Az ülés berekesztése

ELNÖK: Köszönjük szépen még egyszer. Tisztelt Bizottság! Ezzel a délelőtti ülésünknek végére érkeztünk. Köszönöm mindenkinek a részvételt, és 13 órától újabb üléssel folytatjuk munkánkat ugyanitt, természetesen. Köszönöm szépen mindenkinek.

(Az ülés befejezésének időpontja: 11 óra 48 perc)

Dr. Pószán László

a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Barna Beáta és Madarász Mária